

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 28 JANUARI 1920

No. 213

INHOUD

Blz.

DE ECONOMISCHE GEVOLGEN VAN DEN VREDE (J. M. Keynes, the Economic Consequences of the Peace) II, bespr. door Prof. Mr. G. W. J. Bruins	69
De Dividend- en Tantiëmebelasting door Mr. J. Wolterbeek Muller	72
Discontopolitiek door Mr. G. G. van Buttingha Wichers ..	73
Het Verzekeringsbedrijf in Oostenrijk door Dr. A. Winter ..	74
De Agrarische Politiek van Engeland door N. H. Blink ..	75
De Rijksmiddelen	77
De Edele Metalen in 1919	78
INGEZONDEN STUKKEN:	
Dividend- en Tantiëmebelasting door Mr. M. Moens ..	81
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	81
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	82—88
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

Assistent-Redacteur voor het weekblad: D. J. Wansink.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.
Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijge Plaatweg 57.
Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: Economisch Instituut.
Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,40 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

26 JANUARI 1920.

De geldmarkt was de afgelopen week weder zeer ruim. Prolongatie noteerde regelmatig 3½ à 3¾ pCt., terwijl particulier disconto tot 3¾ à 3¾ pCt. plaatsing vond.

De cijfers van den weekstaat der Nederlandsche Bank wijzen dan ook op een sterke terugvloeiing van gelden uit de open markt. De beleeningen verminderden met bijna 10 millioen en de rekening-courantsaldi van anderen vermeerderden met ruim 22 millioen. Doordat echter de regeering weder 22 millioen gulden promessen direct bij de bank onderbracht, vermeerderden de binnenlandsche wissels met ruim 17 millioen en kon de bankbiljettenomloop per saldo slechts ca. 15½ millioen terugloopen.

* * *

Bij de inschrijving op schatkistpapier werd inge-

schreven voor f 144.583.000. Toegewezen werden f 107.080.000 promessen à f 992,70 en f 2.913.000 biljetten à f 1001,54. De promessen geven een rendement van nagenoeg 4 pCt.; daarentegen is de rente voor de biljetten beduidend lager, ongeveer 3½ pCt. zonder uitkeering en 3¼ pCt. indien men rekening houdt met de uitkeering.

* * *

De stemming op de wisselmarkt was weder wanhopig flauw. De afgelopen week heeft dalingen gebracht zoals er nog weinig zijn voorgekomen. Op verschillende dagen was er soms aanvankelijk geen bod te krijgen. Londen liep herhaaldelijk 20 en meer cents per dag terug; Parijs en België waren heden f 1,50 lager als Zaterdag; terwijl Marken in den loop der week ongeveer gehalveerd werden. De handel met Duitschland is haast niet meer mogelijk; een notering van 2,60 per 100 Mark beteekent reeds ongeveer, dat Marken nonvaleurs zijn. Maar ook de export naar Engeland, Frankrijk en België begint ernstig gehinderd te worden door de aanhoudende daling der wisselkoersen. Voor onzen land- en tuinbouw ziet het er tegen den aanstaanden zomer slecht uit.

DE ECONOMISCHE GEVOLGEN VAN DEN VREDE.

II.

Wat was Europa's economische structuur vóór den oorlog? Het antwoord op deze vraag is dikwijls gegeven. Keynes, wiens boek hier verdere bespreking vindt, vat het beeld in kort bestek samen:

Tot rond 1870 hadden weliswaar verschillende deelen van Europa zich reeds tot zekere hoogte industrieel gespecialiseerd, maar toch kon Europa als geheel genomen nog geacht worden in eigen behoefte te kunnen voorzien. Het bevolkingstal was hiermede in overeenstemming. Na 1870 volgt de ontwikkeling, die de economische positie van Europa dermate kwetsbaar zou maken. Voor de eerste maal wellicht in de geschiedenis ging met de toeneming van de bevolking een voortdurend gemakkelijker verkrijgen van voedsel gepaard. Amerika's landbouwstreken, ontgonnen door een deel van het Europeesche bevolkingssurplus, leverden een overmaat van voedsel, met de verbetering van het overzeesche verkeer tegen voortdurend lager prijs voor Europa beschikbaar; het andere deel van Europa's bevolkingsoverschot vloeide tezamen in de zich ontwikkelende industriële centra, die de goederen en het kapitaal leverden, welke voor het overzeesche voedsel in ruil werden gegeven en het den emigranten mogelijk maakte ginds hun huis te bouwen, hun spoorwegen aan te leggen enzovoort. Tot ongeveer 1900 — het is de vraag of Keynes dit jaartal niet wat laat stelt — gaf inderdaad iedere eenheid arbeid in de Europeesche industrie gebezigd, de be-

schikking over een toenemende hoeveelheid voedsel. Daarna begon het anders te worden. De agrarische opbrengst nam niet naar verhouding toe; evenwel, technische vooruitgang kon dit nog grotendeels opheffen, terwijl aan den anderen kant tegelijk in Afrika een nieuw grondstofleverend land, thans voor Europa's vet-tekort gevonden werd. „In this economic Eldorado, in this economic Utopia, as the earlier economists would have deemed it, most of us were brought up. That happy age lost sight of a view of the world which filled with deep-seated melancholy the founders of our Political Economy. Before the eighteenth century mankind entertained no false hopes. To lay the illusions which grew popular at that age's latter end, Malthus disclosed a Devil. For half a century all serious economical writings held that Devil in clear prospect. For the next half century he was chained up and out of sight. Now perhaps we have loosed him again.”

Hoe weinig realiseerde men zich, hoeveel verder de menschen van dit tijdperk konden gaan in de bevrediging hunner behoeften. De mogelijkheid voor een flink man om vooruit te komen was grooter dan ooit te voren. Van de lagere volksklassen mocht de levensstandaard niet hoog zijn, de gezeten burger had meer en beter van de voortbrengselen der gansche wereld tot zijn beschikking dan de machtigste heerscher van vroeger tijd. Geenerlei belemmering werd aan het verkeer, ook niet aan het persoonlijk verkeer aangelegd. Militarisme en imperialisme, mededinging van rassen en volkeren, scheen het den burger van Europa meer dan „amusements of his daily newspaper?”

Toch was in meer dan een opzicht, ook zuiver economisch gezien, de positie in ernstige mate wankelbaar geworden.

Terecht noemt Keynes in de eerste plaats het bevolkingsvraagstuk.

In 1870 had Duitschland een bevolking van 40 miljoen, 1892 50 miljoen, 1914 68 miljoen. De emigratie was voortdurend dalende, in het laatste jaar — 1913 — slechts 25.000 personen. Van landbouw en in eigen behoeften voorzien, ontwikkelde Duitschland zich tot een ingewikkelde industrieele organisatie, afhankelijk van den goeden gang in den vreemde gelijk binnenslands. Slechts door voortdurende uitbreiding en voortdurend de machine in vol bedrijf te houden was het mogelijk aan alle handen — jaarlijks 850.000 meer — werk te geven en de middelen elders hun voedsel te koop. Ook Oostenrijk-Hongarije, dat bij het uitbreken van den oorlog 50 miljoen inwoners had, kon wijzen op snel accres. Tegenover een cijfer van een half miljoen stond echter een emigratie van een kwart miljoen.

Het snelst nam evenwel Rusland toe. Minder dan 100 miljoen in 1890, was de bevolking in 1914 op ongeveer 150 miljoen gestegen; ruim 2 miljoen per jaar méér in den laatsten tijd. Te weinig aandacht acht Keynes aan dit punt gewijd. Op deze diepere economische bewegingen mist men het direct gezicht. „The great events of history are often due to secular changes in the growth of population and other fundamental economic causes, which, escaping bij their gradual character the notice of contemporary observers, are attributed to the follies of statesmen or the fanaticism of atheists. Thus the extraordinary occurrences of the past two years in Russia, that vast upheaval of Society, which has overturned what seemed most stable — religion, the basis of property, the ownership of land, as well as forms of government and the hierarchy of classes — may owe more to the deep influences of expanding numbers than to Lenin or to Nicholas; and the disruptive powers of excessive national fecundity may have played a greater part in bursting the bonds of convention than either the power of ideas of the errors of autocracy.”

Uiterst delicaat en kwetsbaar was ook de organisatie. Orde en zekerheid als in deze periode had

Europa nimmer gekend. Muntstelsels op éézelfde goudbasis opgetrokken steunden het internationaal verkeer. Een uiterst fijn en ingewikkeld mechanisme diende voor aanvoer en distributie. Slechts op dezen grondslag was de ontzaglijke groei der stedelijke centra mogelijk. Met sprongen steeg de Deutsche steenkoolproductie van 30 miljoen ton in 1871 op 190 miljoen ton in 1913. Om Duitschland als centrum lagen een reeks landen, die hun buitenlandschen handel in de eerste plaats met dit land dreven. Ook voor Engeland stond Duitschland zoowel voor den in- als den uitvoer no. 2 op de ranglijst. Op ongeveer £ 1250 miljoen mocht vóór den oorlog Duitschland's buitenlandsch fondsenbezit worden geschat; £ 500 miljoen hiervan steunde den opbloei van Rusland, Oostenrijk-Hongarije, Bulgarije, Roemenië en Turkije. Een Europeesch systeem van wederzijdsche afhankelijkheid was het resultaat.

En de psychologie dezer maatschappij? Sociaal en economisch was Europa zoodanig georganiseerd, dat een maximum accumulatie van kapitaal verzekeerd was. Een zekere voortgaande verbetering in de levensvoorwaarden van de massa van het volk was stellig aan te wijzen. De opbouw der maatschappij was echter van dien aard, dat een groot deel van het gestegen inkomen ten deel viel aan de klasse, die het minst geneigd was dit te verbruiken. Inderdaad is het de ongelijkheid van de verdeling van den eigendom geweest, die deze ontzaglijke accumulaties van vast bezit en van kapitaalverbeteringen, waardoor dit tijdperk zich van alle andere heeft onderscheiden, mogelijk heeft gemaakt. Als bijen spaarden en vergaarden de rijken, ten algemeenen nutte, hoezeer zij zelve bij dit alles een enger doel voor oogen hadden. Hierin lag de voornaamste rechtvaardiging van het kapitalistisch stelsel. De spoorwegen der wereld, welke dit geslacht zich gebouwd heeft als een monument voor het nageslacht, waren, niet anders dan de pyramiden van Egypte, het resultaat van arbeid, die niet vrij was in oogenblikkelijke genieting het volle equivalent zijner inspanning te verteren.¹⁾

Arbeiders, natuur en kapitalisten werkten samen tot het resultaat. Wilde echter bereikt kunnen worden, wat inderdaad bereikt werd, dan was tweemaal noodig: In de eerste plaats, dat de arbeidersklasse zich tevreden stelde met haar bescheiden deel, en in de tweede plaats, dat de kapitalistische klasse haar sparend karakter ten volle bewaarde. Wat was echter het doel van dit alles? De koek groeide steeds aan. Sparen geschiedde voor den ouden dag of voor de kinderen. Maar slechts in theorie — de verdienste van de koek was, dat zij nimmer werd verteerd, noch door het eigen geslacht, noch door een volgend.

Was onze moderne maatschappij hiermede op den goeden weg? In de onbewuste diepte van haar wezen — dus vervolgt Keynes — wist zij, wat het doel was van dit alles. Ten slotte bleef de koek nog uiterst klein in verhouding tot de lust tot consumptie en niemand zou, indien hij onder allen verdeeld werd, veel beter af

¹⁾ Zonder in den tekst Keynes' betoog te onderbreken, mag toch niet nagelaten worden te wijzen op de eenzijdigheid van deze voorstelling. Ongetwijfeld werkt de ongelijkheid van bezit de kapitaalvorming in de hand en het is vooral het dus gevormd kapitaal geweest, dat de industrieele ontwikkeling van het tijdperk heeft gedragen. Naast de kapitaalvorming uit het surplus inkomen der slechts enkele procenten der maatschappij vormende groep, door Keynes bedoeld, staat echter al wat de overige groepen der maatschappij, ook de groote massa der arbeidersbevolking, door spaarbanken en op andere wijze in sterk toenemende mate aan het kapitaal der maatschappij ging toevoegen. Vergeten moet evenmin worden, wat in de goede dagen de gemeenschapsorganen jaarlijks uit het belastinginkomen aan het kapitaal in gemeen bezit plachten toe te voegen. Wie zich zet aan taxaties, wat tegenover de eerste meest in het oog vallende wijze van kapitaalvorming deze beide laatste allengs in de West-Europeesche landen, op het continent wellicht meer dan in Engeland, waren gaan beteekenen, komt tot verrassende resultaten.

zijn. Niet voor de kleine genietingen van den dag werkte onze gemeenschap, doch voor de toekomstige zekerheid en den vooruitgang van het ras — in het kort voor „Progres”. Blijf de koek ongerept, dan zou onze nakomelingschap treden in het genot van onzen arbeid. Tegenover de toeneming der bevolking stond de toeneming naar den regel van samengestelden intrest van het kapitaal.

Twee zwakke zijden waren er bij dit alles: dat niet toch nog de bevolking de accumulatie zou voorbijstreven en onze ontzegging dus niet geluk, doch aantal zou bevorderen, en dat niet de koek ten slotte toch zou worden opgebruikt, ontijdig, in een oorlog, van al zulke verwachtingen den vernietiger. Het is de vraag — aldus Keynes — of de wankele psychologische krachten, die eenerzijds de arbeidende klasse deden berusten in de ongelijkmatige verdeling van inkomen en anderzijds de bezittende klas zich een groot deel van hun mogelijke genietingen deed ontzeggen, zoodanigen schok zullen overleven.

Ten slotte als vierde en laatste onstandvastige element in de economische structuur van het Europa van vóór den oorlog, de verhouding tusschen de oude wereld en de nieuwe.

Van het surplus aan kapitaalgoederen, door Europa geproduceerd, was een belangrijk deel, in den vorm van belegging, voor de ontsluiting en ontwikkeling van Amerika beschikbaar gesteld. Europa verwierf zich hiermede een vorderingsrecht op de producten der nieuwe wereld, voor haar van de grootste betekenis. Ook toen het tekort aan voedingsmiddelen aan deze zijde van den Oceaan steeds grooter werd, kon Europa op den weg van belegging voortgaan. De gunstige voet, waarop Europa haar industrieel productie tegen de voortbrengselen van Amerika's vruchtbaaren en maagdelijken bodem kon ruilen, maakte het mogelijk de volle rente op de vroegere beleggingen in de nieuwe landen te laten en daarmede het totaal bedrag der uitstaande vorderingen steeds te vergrooten. In dezen toestand was reeds voor den oorlog duidelijk verandering merkbaar. Het totaal aan oude vorderingen liep geen gevaar voorshands. Onmiskenbaar echter wijzigde de ruilvoet. De eigen bevolking der Vereenigde Staten was zoodanig toegenomen, dat de eigen behoeften ten slotte geschat werden op 90 pCt. van den gemiddelden oogstbrenst over de jaren 1909—1913. De groote oogsten 1918 en 1919, gevolg van Hoover's garantiëprijs, hebben Europa thans geholpen. Echter was reeds tevoren een tendenz naar belangrijke stijging van de reële productiekosten duidelijk merkbaar. Een tekort aan tarwe was er niet, het méér noodige kon echter slechts tegen een hooger reëlen prijs worden verkregen. Een ongunstiger ruilvoet dus, waarbij voor Europa de meest gunstige factor was de mate, waarin Rusland en Roemenië in het tekort van het eigen werelddeel hielpen voorzien.

Scherp omlind is het beeld, dat Keynes geeft van het Europa in de laatste periode vóór den oorlog en van de kwetsbare plekken, het wankele evenwicht, in de economische structuur gedurende dit tijdperk te ontdekken. Een enkele maal zou men het beeld wellicht iets anders wenschen of vollediger — mocht er b.v. bij het laatste punt niet op gewezen worden, dat reeds andere jonge landen doende waren of gereed stonden de taak van de Vereenigde Staten over te nemen: Canada, dat bij veredeling der tarwe in de richting van minder zonnedagen nog zeer veel beloofde, Argentinië, Australië en ten slotte, in den noorderlijken tarwegordel, nog de onontgonnen ontzaglijke vlakten van Siberië, wat Europa wellicht nog één, twee geslachten langer op denzelfden weg had kunnen doen voortgaan — in zijn hoofdtrekken is wat in het korte bestek van het eerste hoofdstuk van Keynes' boek omtrent den wezenlijken toestand van het bloeiende Europa van vóór den oorlog wordt gezegd, van diepe juistheid. In een boven aangehaalde zinsnede spreekt Keynes van het pessimisme dat in de eerste

helft der vorige eeuw de economisch denkers gevangen hield. Bij het weliswaar nog gering, maar toch stijgend aantal dergenen, die zich reeds voor den oorlog reken-schap gaven van het wankele en kwetsbare in Europa's schijnbaar zoo stevige economische positie in de wereld, was reeds toen een nieuw pessimisme groeiende. Slechts het groote geloof in de onbegrensde mogelijkheden van technischen vooruitgang, een geloof, gerugsteund door wat de 19e eeuw te aanschouwen gaf, kon hiertegenover worden gesteld. Doch wie dieper dacht, realiseerde zich, dat al wat deze vooruitgang vermoocht, in wezen slechts een uitzetting van grenzen mocht heeten, een uitzetting tot den prijs van toenemende kwetsbaarheid en toenemend topzwaren uitgroei.

Over dit Europa is de oorlog heengegaan met zijn verschrikking en ontreddeering.

Europa's steenkoolproductie is met minstens 30 pCt. gedaald; de productie van Duitschlands bodem met minstens 40 pCt. En hoe is dit elders! Hoover schat, dat de Europeesche bevolking thans minstens 100 miljoen zielen grooter is dan van eigen bodem kan worden gevoed. De belegging overzee — de reserve voor de kwade dagen — is, zelfs van Engeland, in de afgelopen jaren grotendeels omgezet in oorlogsleveranties. Ontzaglijke schulden zijn er voor in de plaats getreden. Het delicate verkeersmechanisme ligt terneer, niet alleen in de overwonnen landen, maar evenzeer in de geallieerde. Geestelijke verwilderung wedijvert met economische ontwrichting.

De eerste nota van Brockdorff-Rantzau van 13 Mei 1919, die de lezer zich zal herinneren, al ware het reeds omdat deze nota voor de eerste maal in de volstrekt politieke atmosfeer der conferentie de economische werkelijkheid naar voren bracht, zet in sobere woorden Duitschlands wezenlijke positie uiteen. Wordt het vredesverdrag werkelijkheid, dan zal Duitschland beroofd zijn van de meest vitale deelen en onmisbare verkeershulpmiddelen harer in de laatste eeuw gegroeide industrieel organisatie. Op het juist functioneeren dezer organisatie berust de levensmogelijkheid van de miljoenen, die de Deutsche bevolking thans méér bedraagt dan een halve eeuw geleden. Vijftien miljoen menschen verdienden voor den oorlog hun brood in den buitenlandschen handel en scheepvaart en in de verwerking, direct en indirect, van grondstoffen van elders ingevoerd. Wat moet er van dezen worden? Emigratie is een materiele onmogelijkheid, terwijl bovendien de voornaamste streken der wereld, die in aanmerking zouden komen, voor den Duitscher gesloten zullen zijn. Zelfs de verst doorgevoerde inperking van het eigen verbruik zal aan de lichamelijke en geestelijk uitgeputte bevolking geen voldoende uitweg bieden. Zij die dit verdrag teekenen, teekenen het doodvonnis van vele miljoenen Deutsche mannen, vrouwen en kinderen. „I know — aldus Keynes — of no adequate answer to these words.”

Zelf wijst Keynes nog in het bijzonder op de consequenties van het inflatieverschijnsel. Lenin moet gezegd hebben, dat de beste manier om het kapitalistisch stelsel te vernietigen was het bederven van het ruilmiddel. In het geheim en ongezien kan de overheid aldus een belangrijk deel van den rijkdom der burgers confiskeeren. Zij doet dit bovendien op volkomen arbitraire wijs, bij zeer velen armoede, bij enkelen rijkdom brengende. Niet alleen de zekerheid van bezit maar alle geloof in de redelijkheid en rechtvaardigheid van de bestaande verdeling van bezit wordt aangetast. Wilde fluctuaties in prijzen doen zich voor. Bedrijf en handel ontaarden in loterij en spel. „Lenin was certainly right. There is no subtler, no surer means of overturning the existing basis of society than to debauch the currency. The process engages all the hidden forces of economic law on the side of destruction, and does it in a manner which not one man in a million is able to diagnose. In the latter stages of the war all the belligerent govern-

ments practised, from necessity or incompetence, what a Bolshevik might have done from design. Even now, when the war is over, most of them continue out of weakness the same malpractices."

Een Keynes gaat voort: „But further, the Governments of Europe, being many of them at this moment reckless in their methods as well as weak, seek to direct on to a class known as „profiteers” the popular indignation against the more obvious consequences of their vicious methods. These „profiteers” are, broadly speaking, the entrepreneur class of capitalists, that is to say, the active and constructive element in the whole capitalist society, who in a period of rapidly rising prices cannot but get rich quick whether they wish it or desire it or not.” Ook in dit laatste is Keynes juist. De overheid die juist ziet, zal zich niet richten tegen den oorlogswinstmakenden bedrijfsleider en koopman als zoodanig. Zij heeft zich de vraag te stellen, welk deel der gemaakte extra winst in verband met den druk waaraan de overige maatschappelijke klassen bloot staan, aan de gemeenschap moet toekomen, en heeft zorg te dragen, dat uitwassen, die zich in het ontredderd mechanisme kunnen voordoen, worden tegengegaan. Reeds op zich zelf leidt het oorlogswinstverschijnsel en leiden deze uitwassen tot geestelijke ontwrichting. In plaats van deze ontwrichting te versterken, moet de overheid door een voorzichtige doch krachtige en vertrouwenwekkende politiek pogen het geestelijk evenwicht zooveel mogelijk te herstellen. De weg van kunstmatige prijszetting is hierbij gedoemd zonder resultaat te blijven.

Aan Frankrijk en Italië wijdt Keynes nog enkele afzonderlijke beschouwingen. Slechts leeningen van Amerika en Engeland konden tot dusver de onvermijdelijke gevolgen van het deficit der betalingsbalans tegenhouden. Van evenwicht in het budget, zelfs van eenig pogen daartoe is nog geen sprake, met het gevolg, dat de inflatie in beide landen onverminderd voortgaat. Men schat, dat gedurende den oorlog in Frankrijk de belastingen per hoofd der bevolking slechts zijn gestegen van 90 op 103 francs tegen 95 op 265 francs in Engeland. In Italië heeft men althans van regeeringswege blijk gegeven den ernst van het vraagstuk te beseffen, doch voorshands zonder resultaat. Wat moet er van de valuta van beide landen worden? En hoe zal het gaan met de Centrale landen, waar de problemen nog zooveel ontzaglijker zijn?

Aldus schreef Keynes in November. Het is thans eind Januari. Hoeveel scherper teekent reeds thans het beeld zich af! Als verstrooide eilandjes liggen de enkele kleine neutrale landen, waaronder ook ons land te midden van de woelende wateren. En ook dit beeld is niet meer geheel juist. De koers op het vrije goudland Amerika doet zien, dat, al dalen de andere valuta's ook veel sneller, wat op zich zelf den valschen schijn geeft alsof onze gulden steeds krachtiger wordt, ook wij niet meer geheel op het oude peil zijn. De allerlaatste dagen mogen voor het eerst in zes maanden in den dollarkoers weder eenige beweging ten goede hebben te zien gegeven, men zal voorzichtig doen zijn blijdschap hierover voorshands op te schorten. Onvermijdelijk toch zal blijken, dat alle krachten noodig zullen zijn om de aankloetsende golven te weerstaan. Dat mitsdien — om op een vraagstuk van practische politiek neer te komen — wel belangen van het allerhoogste gewicht voor ons volk op het spel moeten staan, willen wij zelfstandig en buiten verband met economisch zoo oneindig sterkeren thans vóórgaan in het belasten van onze valuta en onze schatkist met credieten aan den vreemde, zal in het kader dezer beschouwingen wel geen toelichting meer behoeven. Er zal in deze kolommen nog wel gelegenheid zijn op dit vraagstuk nader terug te komen.

Op dit Europa legt thans het vredesverdrag zijn looden hand. Hierover en over de middelen tot herstel, die den verderen inhoud van Keynes' boek vormen, in een volgend nummer.

B.

DE DIVIDEND- EN TANTIEME-BELASTING.

Over de wijze van berekening dezer belasting, meer in het bijzonder over die op de tantièmes, is verschil van meening ontstaan. Prof. Van Gijn geeft een berekening in no. 176 van dit Weekblad (blz. 457 van den vorigen jaargang) en Prof. Molengraaff stelt er in no. 181 (blz. 576 van dienzelfden jaargang) eene andere tegenover.

Ik meen daarom de lezers een dienst te bewijzen, door hen in kennis te stellen met eene beslissing van den Hoogen Raad over deze vraag; deze beslissing is van 7 Januari 1920. Men vindt den tekst hieronder. Naar deze beslissing zal de praktijk zich richten.

Merkwaardig daarin is de overweging, dat men door de wet zelve te lezen, of door de Kamerstukken te raadplegen, tot een verschillende uitkomst komt. De Hooge Raad verklaart, dat men zich in dat geval heeft te houden aan den tekst der wet.

De wet nu stelt de tantièmes in beginsel gelijk met de dividenden; zij moeten op dezelfde wijze worden behandeld. Daar de aanslag, voor wat de dividenden betreft, wordt berekend naar hetgeen in werkelijkheid wordt uitgekeerd, geldt hetzelfde voor den aanslag, voor wat de tantièmes betreft.

Een enkel cijfer moge dit toelichten.

Indien de aanslag met de opcenten te samen bedraagt $6\frac{1}{2}$ pCt., dan zal niet van elk bedrag van f 100, dat volgens de statuten op de balans voor tantième in aanmerking zou komen, f 6,50 gaan aan den fiscus en f 93,50 aan den tantième-trekker, naar de verdeling moet worden, dat van elke f 106,50 aan den fiscus komt f 6,50 en aan den tantième-trekker f 100.

Het verschil is niet groot, maar kan bij groote bedragen toch oploopen.

Mr. J. WOLTERBEEK MULLER.

's-Gravenhage, 20 Januari 1920.

DE HOOGHE RAAD DER NEDERLANDEN.

Gezien het beroepschrift door X. en Y., beiden wonende te 's-Gravenhage en handelende in hunne hoedanigheid van directeuren der aldaar gevestigde Naamlooze Vennootschap Z. H. B., ingediend tegen de uitspraak van den Raad van Beroep voor de Directe Belastingen te 's-Gravenhage van 28 Juli 1919, betreffende den aan die vennootschap opgelegden aanslag in de Dividend- en Tantiëmebelasting voor het jaar 1919;

Gehoord den raadsman van de appellanten;

Gezien de stukken;

Gelet op de conclusie van den Procureur-Generaal, strekkende tot verwerping van het beroep;

Overwegende dat, blijkens de bestreden uitspraak de belanghebbende Naamlooze Vennootschap bij den Raad van Beroep bezwaar heeft ingebracht tegen den haar opgelegden aanslag in de dividend- en tantiëmebelasting, voor zoover die aanslag betreft het belastbaar bedrag der tantièmes en salarissen van Commissarissen en Directeuren, op grond dat de Inspecteur belasting berekent over het uit te keeren bedrag plus de daarvoor verschuldigde belasting en dus feitelijk belasting heft over belasting;

dat de Raad dit bezwaar heeft verworpen, en, behoudens het aanbrengen van een door den Inspecteur in zijn verzoekschrift in overweging gegeven verbetering wegens misrekening, den aanslag in zoover heeft gehandhaafd, dat het belastbaar bedrag werd gesteld op een cijfer, berekend overeenkomstig het door den Inspecteur gehuldigde stelsel;

Overwegende dat de appellanten tegen die beslissing als middel van cassatie hebben aangevoerd:

Schending of verkeerde toepassing van de artikelen 10 en 11 in verband met de artikelen 1 en 2 der Wet op de Dividend- en Tantiëmebelasting 1917, omdat de Raad van Beroep ten onrechte den aanslag in de dividend- en tantiëmebelasting over het jaar 1919 heeft vastgesteld naar de salarissen en tantièmes van commissarissen en directeuren, zonder daarvan eerst af

te trekken het aandeel van ieder in hetgeen ter zake dezer uitkeeringen aan den fiscus moet worden afgestaan;

Overwegende, dat de vraag, die partijen verdeeld houdt deze is, of de belasting moet worden berekend over het bedrag, dat aan Directeuren en Commissarissen zou ten goede komen volgens een balans, waarop met de tantiëmebelasting geen rekening is gehouden, dan wel over het lagere bedrag, dat ingevolge de heffing der belasting hun inderdaad wordt uitbetaald;

Overwegende dienaangaande:

dat ingevolge artikel 1 der wet op de Dividend- en Tantiëmebelasting 1917 een belasting wordt geheven van de uitdeelingen der binnen het Rijk gevestigde Naamlooze Vennootschappen;

dat naar artikel 2 uitdeelingen in den zin dezer wet onder meer zijn alle gewone en buitengewone uitdeelingen, die onder den naam van dividend enz. worden gedaan aan aandeelhouders en dat krachtens artikel 10 de belasting, ongeacht de opcenten, wordt berekend met *f* 5,— van elke honderd gulden die uitgedeeld is;

dat nu, wat „*onder den naam*” van dividend wordt uitgedeeld, niet anders is dan wat inderdaad als zoodanig aan aandeelhouders wordt uitbetaald, zijnde dus het bedrag dat voor hen ter uitkeering beschikbaar is, nadat de Naamlooze Vennootschap de door haar verschuldigde dividendbelasting heeft voldaan;

Overwegende dat wel is waar de omstandigheid, dat naar de bedoeling van den voorsteller der wet, de belasting een zuiver zakelijke zou zijn, geheven van een zekere opbrengst, — een bedoeling die Minister Van Gijn door de verandering in artikel 1 aangebracht nog duidelijker wilde doen spreken — steun geeft aan de opvatting van den Raad van Beroep, dat eerst het overeenkomstig de Statutaire of andere winstverdeling voor aandeelhouders beschikbaar bedrag moet worden vastgesteld en dit bedrag daarna moet worden verdeeld tusschen den fiscus, aan wien daarvan 5 pCt. plus opcenten toekomt en de aandeelhouders, aan wie het overige wordt uitgekeerd, en dat ook in hetgeen bij de parlementaire behandeling der wet is gezegd en geschreven, wel gronden zijn te vinden, welke voor die opvatting pleiten, doch dat dit alles niet kan afdoen tegen hetgeen hierover met een beroep op den duidelijken tekst der wet is betoogd;

Overwegende voorts, dat, daar de tantiëmes in de wet in beginsel met de dividenden worden gelijk gesteld, er geen grond is te hunnen aanzien een andere wijze van berekening toe te passen;

dat zoodanige grond ook niet kan worden gevonden in artikel 11, welke bepaling bedoelt er tegen te waken, dat de belasting van de tantiëmes geheven, ten laste wordt gebracht van de aandeelhouders;

dat immers deze bepaling wel voorschrijft, dat het bedrag aan belasting op de tantiëmes verschuldigd, bij de uitkeering moet worden ingehouden, doch alleen ten gevolge heeft, dat de winstaandeelen — waaronder te deze plaatse zijn te verstaan de bedragen waarop de tantiëmetrekker volgens de balans aanspraak zou kunnen maken, indien er geen tantiëmebelasting werd geheven — met het bedrag der door de Naamlooze Vennootschap te dier zake verschuldigde belasting moet worden verminderd, geenszins dat dit bedrag anders moet worden berekend, dan ten aanzien van de dividenden behoort te geschieden;

Overwegende dat dus de Raad zijn beslissing heeft doen steunen op overwegingen, welke als strijdig met een juiste opvatting der Wet die beslissing niet kunnen rechtvaardigen en derhalve zijn uitspraak wegens schending van de in het middel aangehaalde artikelen, in verband met artikel 16 der Wet van 19 December 1914 (Staatsblad no. 564) moet worden gecasseerd;

Vernietigt de uitspraak door den Raad van Beroep der Directe Belastingen op 28 Juli 1919 in deze zaak gedaan;

Verwijst het geding naar dien Raad ter verdere

behandeling en beslissing met inachtneming van dit arrest.

Gedaan bij de heeren Mrs. Loder, waarnemend President, Bosch, Fentener van Vlissingen, Kusters en Ort, Raden, in bijzijn van den Griffier Jhr. Mr. van Panhuys, en door den waarnemend President voornoemd uitgesproken ter Raadkamer van den zevenden Januari 1900 en twintig.

DISCONTO-POLITIEK.

In een vorig artikel werd door mij betoogd, dat de heer Van Gijn, die in zijn artikel „Kapitaal aan de Centralen” („Ec.-Stat. Ber.” van 7 Jan. 1920) pleitte voor eene disconto-verhooging van De Nederlandsche Bank, zou moeten aantoonen, dat een dergelijke maatregel een tegen de nadeelen opwegende inperking van fiduciair ruilmiddel tengevolge zal hebben. Uit zijn antwoord op mijn artikel, welk antwoord in de „Econ.-Stat. Ber.” van 21 Januari is verschenen, zal men wel mogen opmaken, dat de heer Van Gijn zijn vroeger standpunt inzake disconto-verhooging eenigermate gewijzigd heeft; hij geeft immers toe, dat eene dergelijke verhooging geen invloed zou kunnen uitoefenen op de Staatsfinanciering, op het oogenblik de overheerschende factor op de geldmarkt; wel zegt hij, dat eene disconto-verhooging de *strekking* heeft het opnemen van credieten door anderen te doen vern.inderen en zodoende de ruilmiddelen te doen inkrimpen. Het kan echter niet aan de aandacht van Mr. Van Gijn zijn ontsnapt, dat ik in mijn artikel allerminst heb ontkend, dat eene verhooging van disconto deze *strekking* heeft, maar dat ik slechts de vraag heb gesteld of de nadeelen van eene verhooging opwegen tegen de mogelijke voordeelen hiervan. Op deze vraag heeft Mr. Van Gijn gemeend niet te moeten ingaan. Hij stelt echter in zijn laatste artikel de vraag of niet De Nederlandsche Bank door de groote vermeerdering van ruilmiddelen in den vorm van chèque- en giroverkeer en door de groote bankconcentraties haar invloed op de geldmarkt in niet onbelangrijke mate verloren heeft en is van meening, dat in dit geval ernstig zou moeten worden overwogen op welke wijze deze invloed zou kunnen worden hersteld. De heer Van Gijn houde ons ten goede, indien wij zeggen, dat ons niet duidelijk is, wat hiermede wordt bedoeld, in het bijzonder hoe het mogelijk is, dat De Nederlandsche Bank haar invloed op de geldmarkt verliest, indien zij haar disconto op een te laag peil handhaaft en van welke maatregelen hij een dergelijk herstel van den invloed der Nederlandsche Bank meent te mogen verwachten.

Het zij mij vergund nog met een enkel woord er op te wijzen, dat mijn meening omtrent eene disconto-verhooging wordt gedeeld door „The Economist”, waarin wij de volgende passage aantreffen: („The Economist”, 3 Januari 1920, Money in 1919, pag. 3):

„We ventured at the time when the Bank Rate was raised to question whether any result could be certainly counted on as following from this measure, except the obvious one of the high price the Government would have to pay for its Treasury Bills. In old days, when the gold standard was effective, raising money rates at a time of undue credit expansion used to increase the basis of credit by bringing us gold. In these times no such effect can be counted on, and the higher price that has to be paid for money by speculators in securities and commodities has little effect upon them in view of the great fluctuations in prices and the large profits that these fluctuations bring them. If credit is to be reserved for producers and distributors of necessaries and restricted for those who are holding up commodities this end would seem to be best accomplished by joint action on the part of the banks...”¹⁾

In mijn vorig artikel heb ik de aandacht gevestigd op het feit, dat de door De Nederlandsche bank aan „anderen” verleende credieten thans niet hooger zijn

¹⁾ In denzelfden geest „The Economist” van 17 Januari 1919. The Monetary Dilemma, pag. 91.

dan voor den oorlog, en dit ofschoon de koopkracht van het geld belangrijk is verminderd en een gedeelte van die aan „anderen” geleende gelden op onderpand van Staats- en Gemeentepapier is verstrekt. De heer Van Gijn toetst deze bewering aan cijfers, door hem ontleend aan de bankstaten van 25 Juli 1914 en 10 Januari 1920 en meent daaruit te mogen concluderen, dat mijn beweringen, dat van het totaal opereerend kapitaal der Bank ongeveer de helft het gevolg is van de Staatsfinanciering en dat aan „anderen” met inbegrip van hetgeen zij opnemen op Staatspapier — thans geen hooger credieten zijn gegeven dan vóór den oorlog, dat deze beweringen schijnbaar met elkander in strijd zijn.

In mijn vorig artikel was echter slechts in zeer algemeene bewoordingen de feitelijke toestand weergegeven en Mr. Van Gijn moet, indien hij de gegevens in cijfers uitwerkt, wel tot een onverklaarbaar verschil komen. De heer Van Gijn gaat immers uit van de veronderstelling, dat juist de helft van het opereerend kapitaal van de Bank onder Staat, Gemeente en N.U.M. te rangschikken is. Het is echter niet onbelangrijk meer dan de helft; bovendien heb ik geschreven, dat de aan particulieren verleende credieten, zelfs na aftrek van het op Staatspapier opgenomen geld, niet hooger waren dan vóór den oorlog, doch ik heb hierbij niet het oog gehad op den weekstaat van eind Juli 1914, toen het cijfer der beleeningen en disconto's betrekkelijk niet hoog was, doch op een der weekstaten in 1913. Voor de beoordeeling van de geschilvraag doet dit echter minder ter zake. Voor deze is van belang, dat de aan particulieren verleende credieten niet hooger zijn dan vóór den oorlog; wordt alle crediet op Staats-, N.U.M.- en Gemeentepapier uitgeschakeld, dan is het door derden bij de circulatiebank opgenomen bedrag in de gegeven omstandigheden betrekkelijk gering. De heer Van Gijn vangt zijn repliek dan ook aan met te wijzen op het feit, dat de tegenwoordige bankpublicaties niet meer voldoen aan de eischen, welke het publiek daaraan mag stellen, namelijk een beoordeeling van de posities van de Bank en van de door de Bankdirectie gevolgde politiek mogelijk te maken. Ook de heer Keesing heeft onlangs in het „Algemeen Handelsblad” de aandacht op dit punt gevestigd. Men mag hierbij echter niet over het hoofd zien de technische bezwaren, welke een volledige publicatie dier gegevens zoude medebrengen nu de Staatsfinanciering zich in de meest uiteenlopende vormen voordoet.

Ten slotte bespreekt de heer Van Gijn het verschil tusschen lange en korte credieten en wijst er op, dat een belangrijke afwijking van de geldrente — waaronder hij ook het bank-disconto rekent — van de reële rente tot groote geldschepping aanleiding geeft.

Ook hier komen wij m.i. op moeilijk terrein. De gemiddelde prolongatierente en het privaatisdisconto voor prima handelswissels is tot dusverre nog vrij belangrijk lager dan het bankdisconto; obligatiën van de groote Nederlandsche Hypotheekbanken en van een enkele groote cultuur- of petroleumonderneming noteeren bij een rentevoet van 5 pCt. niet verre beneden pariteit; voor den Nederlandschen Staat en Gemeenten is 6 pCt. ongeveer de gemiddelde rentevoet; voor als prima te beschouwen buitenlandsche fondsen, Noorsche leeningen ook als deze in Hollandsch geld betaalbaar zijn en Amerikaansche spoorwegobligatiën is de rentevoet nog hooger. Een maatstaf ontbreekt derhalve. Voor speculatieve verbintenissen gevoelt het Nederlandsche publiek in de tegenwoordige tijdsomstandigheden echter weinig en steeds moeilijker wordt het allerlei prima fondsen, met uitzondering van aandelen van groote gevestigde maatschappijen, te plaatsen. In hoeverre zou nu een disconto-verhoging doel treffen en welke zouden de nadeelige gevolgen van een verhoging zijn? Een zuiver theoretische beantwoording van deze vraag acht ik niet mogelijk.

G. G. VAN BUTTINGHA WICHERS.

HET VERZEKERINGSBEDRIJF IN OOSTENRIJK.

Een besluit van het ministerie van Binnenlandsche Zaken en van het ministerie van Justitie van 15 December 1919 geeft, op grond der wet van 24 Juli 1917, aan de Oostenrijksche verzekeringsmaatschappijen het recht een toeslag op de premies hunner loopende contracten te heffen.

Deze besluiten bepalen den hoogstens toelaatbaren toeslag in procenten der tegenwoordige premie, waarbij onder die premie wordt verstaan de zuivere premie, zonder mederekening der reeds bestaande extra-onkosten- of administratiekostentoeslagen.

Voor levensverzekeringcontracten is deze toeslag bepaald op hoogstens 5 pCt. der premie, indien deze in driemaandelijksche, halfjaarlijksche of jaarlijksche termijnen wordt betaald, 10 pCt. der premie bij maandelijksche en 20 pCt. bij wekelijksche premiebetaling.

Voor andere verzekeringsvormen is de hoogstens toelaatbare verhoging 15 pCt. der premie met een minimum van Kr. 1. Bij verzekeringen, waarbij de verzekerde belangen slechts naar de soort zijn aangeduid en aan de verzekeraars eerst naderhand afzonderlijk worden opgegeven (z.g.n. floating polissen) mag de toeslag voor iedere gedeeltelijke verzekering 3 pCt. van de daarvoor betaalde premie niet overtreffen.

De toeslag mag, binnen de bovengenoemde maxima, slechts zoo worden bepaald, dat de premie met toeslag de tariefpremie, voor nieuwe verzekeringen gevraagd, met inbegrip der in de tarieven genoemde zoogenaamde bijdragen voor administratiekosten, niet overtreft.

De toeslagen moeten voor een bepaalde verzekeringsbranche of categorie van verzekeringen gelijkmatig worden bepaald.

De vastgestelde verhoging en iedere verandering daarvan moet ter kennis van het „Aufsichtsamt” worden gebracht.

De verzekeraar is verplicht aan de verzekerden schriftelijk kennis te geven van de grootte der premieverhoging. Deze vervalt voor de eerste maal gelijk met de op die kennisgeving volgende premiebetaling.

Met deze besluiten doet een geheel nieuw principe zijn intrede in de verzekeringswereld, ten minste in de levensverzekeringswereld, want bij ongevallen-, wettelijke aansprakelijkheids- en zaakverzekering is in bijna alle polissen voorzien in het recht van den verzekeraar de verzekering met een bepaalden termijn op te zeggen en bij deze contracten kan geen enkele aanmerking worden gemaakt, indien deze verzekeringen worden opgezegd met de mogelijkheid ze over te sluiten op nieuwe verhoogde voorwaarden, want daarop komt de zaak eigenlijk neer. Bij de levensverzekeringcontracten is echter nergens een dergelijke bepaling opgenomen en steeds werd het principe hooggehouden, dat van de zijde van den verzekeraar geen verandering in het bestaande levensverzekeringcontract kon worden aangebracht zonder toestemming van den contractant. Het is dan ook de hooggestegen nood der Oostenrijksche Maatschappijen, die tot een dergelijken diepingrijpenden maatregel aanleiding heeft gegeven. De administratiekosten dier Maatschappijen zijn tot meer dan het drievoudige van het cijfer van 1914 gestegen en het was dus voor die Maatschappijen onmogelijk de oude portefeuille te blijven administreren, terwijl het uit de premies voor administratiekosten beschikbare bedrag kleiner was dan voorheen, daar de premies totnogtoe onveranderd bleven en het daarvan voor uitkeeringen bij overlijden benodigd deel was gestegen door de verhoging der sterfte, die in de laatste jaren in Oostenrijk is waargenomen. Hoewel van beslist noodig, is de maatregel toch zeer diep in het economisch leven ingrijpend, daar de wet hier veroorlooft eenmaal gesloten contracten van in-

stellingen, die altijd als een voorbeeld van soliditeit hebben gegolden, te ontbinden.

Een paar vragen doen zich voor ten opzichte der billijkheid van de in het besluit genoemde verhooging. Juister zou het zijn een bepaald gelijk bedrag in geld op elke verzekeringspremie te doen drukken, daar de administratie van een post van Kr. 100.000 niet kostbaarder is dan die van een van Kr. 1000 en de verhooging van administratiekosten voor beide een zelfde bedrag zal zijn. Door deze handelwijze zouden echter contracten voor kleinere bedragen onbetaalbaar worden en deze handelwijze is derhalve uitgesloten. Het doet echter vreemd aan, dat niet de in het levensverzekeringsbedrijf algemeen als billijk erkende regel is toegepast, dat de administratiekosten evenredig gesteld worden met het verzekerd bedrag. Deze regel heeft voor de berekening der tariefpremies der meeste Oostenrijksche Maatschappijen gegolden en het zou voor de hand gelegen hebben, elke jaarpremie te verhogen met een bepaald promille van het verzekerd kapitaal. Slechts een verhooging van incassokosten zou een procentsgewijze verhooging der premies wettigen en een dergelijke verhooging van incassokosten is, zoover mij bekend, nog nergens waargenomen.

Verder is er geen onderscheid gemaakt tusschen verzekeringen bij overlijden en verzekeringen bij leven. Kan men bij verzekeringen bij overlijden gemakkelijk een verhooging der premies vragen, daar het voor het publiek onberekenbare risico-element daarin is bevat, bij verzekeringen bij leven, die dan toch voornamelijk met het oog op sparen worden gesloten, komt men zeer spoedig tot premies, waarvan de som over den geheelen duur der verzekering opgeteld, gelijk aan of zelfs meer dan het verzekerd bedrag is en waar blijft dan de prikkel tot het afsluiten van dergelijke verzekeringen, indien van de spaarpenningen in het geheel geen rente wordt gekweekt? Ook is het voor het publiek niet duidelijk hoe de verzekeringsinstellingen in weerwil van de stijging van den rentevoet feitelijk minder rente op de spaarpenningen uitkeeren. Misschien zal dit argument in Oostenrijk niet zoo doorwegen als hier te lande, daar in Oostenrijk de stijging van den rentevoet van prima beleggingen lang niet zoo sterk is geweest als hier en waarschijnlijk zullen de Maatschappijen de bovengenoemde percentages van verhooging, die dan toch als maxima zijn bedoeld, met beleid toepassen.

Men zal moeten afwachten of het publiek zonder morren met deze maatregelen genoegen zal nemen, hoewel het zeker is, dat in een land als Oostenrijk, waar het verzekeringswezen onder Staatstoezicht staat en alle Maatschappijen zich op de voorschriften daarvan kunnen beroepen, het publiek zich veel eerder in dergelijke maatregelen schikt dan in een land, zoals b.v. Nederland, waar van samenwerking in dat opzicht geen sprake is.

Daarom lijkt het mij zeer gewenscht, vóór er in Nederland tot dergelijke maatregelen wordt overgegaan, welk voornemen eenigen tijd geleden bij geruchte werd vernomen, eerst de uitwerking in Oostenrijk af te wachten en dan nog, indien die uitwerking gunstig is, met de meeste voorzichtigheid te werk te gaan.

Dr. A. WINTER.

DE AGRARISCHE POLITIEK VAN ENGELAND.

Het is algemeen bekend, dat de verbouw van granen gedurende de laatste halve eeuw in Engeland zeer sterk is ingekrompen, terwijl de landbouw zich meer en meer ontwikkelde in de richting van een extensief veeteeltbedrijf, waarin weinig arbeidskrachten noodig zijn; enkele cijfers zijn voldoende om deze ontwikkeling te schetsen. Na 1870 nam het aantal der arbeidende personen, die in den landbouw hun bestaan vonden, met 700.000 af; de oppervlakte van het land voor den akkerbouw gebruikt, verminderde van 1870 tot 1916 met 4.600.000 acres (of meer dan

het dubbele van de oppervlakte, die in Nederland met akkerbouwgewassen beteeld wordt). In hetzelfde tijdvak onderging de oppervlakte van het grasland eene uitbreiding. Daar in het jaar 1914 slechts $\frac{1}{2}$ van de hoeveelheid graan, welke Engeland in totaal noodig had, in het land verbouwd werd, moest $\frac{1}{2}$ van overzee worden aangevoerd.

In de oorlogsjaren bleek nu plotseling, dat deze afhankelijkheid van aanvoeren uit het buitenland ernstige gevaren voor de levensmiddelenvoorziening met zich brengt. Vooral in het jaar 1917 was de toestand kritiek; de onbelemmerde duikbootoorlog bemoeilijkte den aanvoer zoodanig, dat het gevaar voor hongersnood nabij scheen. Er zijn toen door de Engelsche regeering ernstige pogingen gedaan om tot verbetering te komen, waarbij men in het bijzonder getracht heeft de productie van den nationalen bodem hooger op te voeren. De verbouw van granen moest daartoe uitgebreid worden, terwijl dit het scheuren van grasland en het inkrimpen van de veeteelt noodzakelijk maakte. In deze tijden kwam de „Corn Production Act” tot stand, die den verbouwers een goeden prijs voor hun granen waarborgde; onder invloed van deze wet werden na 1916 1.500.000 acres weideland gescheurd, terwijl het mogelijk bleek $\frac{1}{2}$ van de benodigde hoeveelheid graan in het land te verbouwen.

Na het jaar 1918 kon de aanvoer van overzee weer hersteld worden; hoewel bevordering der graanproductie dus in verband met de levensmiddelenvoorziening, niet meer direct noodig was, achtte de Engelsche regeering het met het oog op de toekomst niet gewenscht het landbouwbedrijf geheel vrij te laten bij de keuze van producten, die verbouwd zullen worden. Lloyd George heeft op 21 October van het voorgaande jaar eene redevoering gehouden en daarbij eene uiteenzetting gegeven van de agrarische politiek, die hij in de toekomst wil volgen; enkele belangrijke punten uit het besprokene zijn hieronder weergegeven.

Naast vele beschouwingen van algemeenen aard, die geen aanleiding gaven tot bepaalde toezeggingen, werden ten opzichte van enkele vraagstukken verklaringen afgelegd, die van groot belang voor het Engelsche landbouwbedrijf zijn. De uitspraak: „Confidence is the best fertilizer of the ground” geeft aan, in welke richting de regeering werkzaam zal zijn. Om vertrouwen in de toekomst te scheppen wil men aan den landbouwer meer bestaanszekerheid geven, daar slechts in dat geval gevraagd kan worden, dat hij zich rustig aan zijn taak zal wijden en kostbare wijzigingen in zijn bedrijf zal aanbrengen. Om deze zekerheid te verschaffen wil Lloyd George in twee opzichten garanties aan het landbouwbedrijf verleen. In de eerste plaats zal de regeering bepaalde minimumprijzen moeten garandeeren voor de producten, waarvoor zij den verbouw wil aanmoedigen, om te voorkomen dat herhaald wordt, wat in de jaren 1870—1880 ondervonden is; toen toch deed de concurrentie van overzeesche landen de graanprijzen zoozeer dalen, dat de verbouw in vele Europeesche landen niet meer loonend was. Dit verschijnsel kan zich ook thans wederom voordoen, zoodat het risico der verbouwers beperkt moet worden. Lloyd George heeft zich niet uitgesproken over nadere bijzonderheden betreffende de regeling dezer minimumprijzen; in dit opzicht wil hij het verslag der „Royal Commission on Agriculture” afwachten. In de tweede plaats bracht de Engelsche premier het gebruiksrecht van den grond, voorzover de landbouwer niet den eigenaar van zijn bedrijf is, ter sprake; ook in dit opzicht wil hij meer zekerheid geven. Hij constateerde daarbij, dat de oppervlakte der landerijen, die in één jaar van eigenaar veranderen, gedurende den oorlog sterk is toegenomen; terwijl deze oppervlakte vóór 1914 ongeveer 250.000 acres bedroeg is zij voor 1919 tot meer dan 1.000.000 acres gestegen. De oorzaak van dit verschijnsel moet gezocht worden in het feit, dat de buitengewoon hoog opgevoerde be-

lastingen en de stijging van alle andere kosten gedurende de oorlogsjaren een aanzienlijk deel der grondeigenaars tot verkoop van hunne landerijen noodzaakte. Bij verandering van eigenaar moet de pachter veelal het bedrijf verlaten en dit is eveneens een factor, welke eene goede ontwikkeling en verbetering van het landbouwbedrijf verhindert. Lloyd George onderscheidde vijf verschillende redenen, die tot opzegging van de pacht door den eigenaar aanleiding kunnen geven. De drie volgende gevallen wil hij gelijk stellen:

1. Als de grond voor publieke doeleinden wordt opgevorderd.

2. Als de pachter den grond verwaarloost.

3. Als de eigenaar het bedrijf zelf wil exploiteeren of het aan één zijner familieleden in exploitatie wil geven.

In deze drie gevallen acht hij de reden volkomen rechtvaardig, zoodat het recht van den eigenaar niet beperkt mag worden; volgens de bestaande Engelsche wetten kan dan aan den pachter eene vergoeding voor aangebrachte verbeteringen toegekend worden, doch het is niet mogelijk zijn gebruiksrecht van den grond te bestendigen. Daartegenover kunnen echter twee andere gevallen gesteld worden: Als de boerderij verkocht wordt, terwijl de nieuwe eigenaar niet bereid is de pacht op den bestaanden voet voort te zetten, zal de Engelsche wet den pachter moeten beschermen door hem het gebruiksrecht van den grond toe te kennen. Ook als de pacht wordt opgezegd in verband met verhooging van den huurprijs is eene dergelijke bescherming noodzakelijk; in dit geval zal de pacht prijs door arbitrage bepaald moeten worden, indien onderling overleg tusschen eigenaar en pachter geen resultaat oplevert.

Naast de twee hiervoor omschreven garanties, die Lloyd George aan de landbouwers wil toekennen, werden nog vele onderwerpen door hem aangevoerd, bijv. minimumloon voor landarbeiders, bevordering van landbouwcoöperatie, credietverschaffing aan het landbouwbedrijf, verbetering der transportmiddelen voor landbouwproducten, verspreiding van kennis aangaande den landbouw van Staatswege, bevordering van het gebruik van arbeidsparende machines; verbetering der woningen op het platteland enz., doch deze algemeene beschouwingen gaven geen aanleiding tot het afleggen van bepaalde verklaringen.

Hoewel de Britsche landbouwers met voldoening hadden kennis genomen van de verklaringen van den eersten minister, wachtten zij toch met veel belangstelling het verschijnen van het rapport der „Royal Commission on Agriculture” af, daar hierbij meer bijzonderheden bekend zouden worden. Enkele dagen voor Kerstmis is een voorloopig rapport dezer commissie verschenen, waarin de economische vooruitzichten van het Engelsche landbouwbedrijf behandeld worden en in 't bijzonder voorstellen ten aanzien van de minimumprijzen gedaan worden. In de eerste plaats merken wij op, dat men feitelijk twee rapporten onderscheiden moet, namelijk één uitgebracht door de meerderheid der commissie en geteekend door twaalf leden, en een ander, door de minderheid uitgebracht, dat door elf leden ondertekend werd.

Het meerderheidsrapport, dat wij eerst willen bespreken, sluit geheel aan bij de beschouwingen, die door Lloyd George ontwikkeld werden. Er wordt op gewezen, dat de productiekosten van het landbouwbedrijf hoog gestegen zijn, vooral door de arbeidslonen, die thans voor de volwassen arbeiders reeds meer dan het minimumloon (36 sh. 6 d.) bedragen, terwijl de arbeidsduur beperkt is tot 48 uren in den winter en 50 uren in den zomer. Onder deze omstandigheden wordt het vaststellen van minimumprijzen voor eene goede ontwikkeling van den akkerbouw noodig geacht, vooral daar reeds de bestaande hoge prijzen voor levend en geslacht vee in het afgelopen jaar aanleiding gaven gescheurde grasvelden wederom tot weiland om te zetten. Daarom worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Voor tarwe, gerst en haver zullen minimumprijzen gegarandeerd worden en wel op dezelfde wijze als door de Corn Production Act geregeld werd, terwijl de verbouwer de vrijheid krijgt zijne producten in de vrije markt te verkoopen, doch zich in tijden van schaarschte moet onderwerpen aan de Staatscontrôle.

2. De garantieprijzen zullen jaarlijks opnieuw vastgesteld worden, waarbij de gemiddelde productiekosten in het voorgaande jaar als basis genomen zullen worden, terwijl met eventueele wijzigingen dezer productiekosten rekening wordt gehouden. Voor het jaar 1919 worden de gemiddelde productiekosten gesteld op 68 sh. per quarter van 504 lbs. voor tarwe, op 59 sh. per quarter van 448 lbs. voor gerst en op 46 sh. per quarter van 336 lbs. voor haver. Indien één shilling gelijk aan f 0,60 wordt gesteld komen deze bedragen overeen met f 18,10 voor tarwe, f 17,80 voor gerst en f 18,50 voor haver, alles per 100 K.G.; ter vergelijking stellen wij hiernaast de noteeringen van 12 Januari te Rotterdam, welke per 100 K.G. bedroegen: voor tarwe f 29,50—f 30,50; voor gerst f 28,00—f 29,00 en voor haver f 23,50—f 24,50. De gegarandeerde minimumprijzen zijn derhalve een aanzienlijk bedrag beneden de actueele waarde en krijgen dus slechts bij een belangrijke prijsdaling beteekenis.

3. Het garandeeren van minimumprijzen wordt voortgezet tot het parlement hierover anders beslist; dit wordt minstens vier jaren tevoren bekend gemaakt.

4. Aan het departement van landbouw en aan de „County Committees” wordt de bevoegdheid gegeven maatregelen te nemen tegen landeigenaars en boeren, die de voorschriften, uitgevaardigd tot verhooging der productiviteit van den grond, niet nakomen.

5. De minimumprijs zal slechts gelden voor die verbouwers, die eene verklaring, afgegeven door het departement van landbouw, kunnen overleggen, waaruit blijkt:

a. dat zij den grond goed bebouwd hebben;

b. dat een bepaald deel der oppervlakte met granen bebouwd werd, en wel of $\frac{1}{3}$ van de totale oppervlakte, of $\frac{1}{4}$ van het akkerland.

Het rapport der minderheid van de Royal Commission wijkt in belangrijke punten van het voorgaande af, daar hierin de meening wordt uitgesproken, dat de boeren slechts tot eene uitbreiding van den graanverbouw zullen overgaan, als veel hooger garantieprijzen, dan door de meerderheid worden aanbevolen, vastgesteld worden. Nu meer normale tijden teruggekeerd zijn, acht de minderheid het ongewenscht, dat van Staatswege direct in het productieproces wordt ingegrepen; de landbouwers moeten zelf bepalen aan welke producten zij de voorkeur zullen geven. Terwijl met het systeem van garantieprijzen geheel gebroken moet worden, kan de overheid wel op andere wijze steun en leiding aan het landbouwbedrijf geven; echter kan in dit voorloopig rapport nog geen uitgebreid werkplan gegeven worden, hoewel in het algemeen gewezen wordt op de maatregelen, die Lloyd George in zijn rede noemde. De minderheid beveelt daarom het volgende aan:

1. De landbouwers worden zoo spoedig mogelijk geheel vrijgelaten bij het vaststellen van de producten, die zij op hun grond zullen verbouwen.

2. Door het departement van Landbouw wordt een dienst georganiseerd, welke aan de landbouwers alle gewenschte inlichtingen verschaft over de vooruitzichten van het landbouwbedrijf, in het bijzonder over het verloop der prijzen op de wereldmarkt.

3. Zoolang van overheidswege contrôle der graanprijzen plaats vindt zal aan de boeren niet minder betaald worden, dan bij import voor dezelfde producten betaald zou moeten worden.

Hieruit blijkt duidelijk, dat de minderheid het optreden der regeering wil beperken tot maatregelen, die ook voor den oorlog gebruikelijk waren en wederom volkomen vrijheid van ontwikkeling voor het landbouwbedrijf wenschelijk acht. Nu de stemmen der

twee groepen van deskundigen bijna tegen elkaar opwegen, zal het voor de Engelsche regeering wel niet gemakkelijk vallen hare agrarische politiek definitief vast te stellen. Toch schijnt het, dat men voorloopig de garantielijzen zal handhaven.

N. H. BLINK.

Leeuwarden, 15 Januari 1920.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht met bijlagen, van de opbrengst der Rijksmiddelen over de twaalf maanden van het loopende jaar, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van het vorig jaar.

De oorlogswinst- en verdedigingsbelastingen brachten tot dusver in totaal f 665.434.074 op, waarvan f 495.831.825 op rekening komt van eerstgenoemde heffing.

Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het Leeningfonds — behalve die op den Suikeraccijns, die geene verzwarende van belastingdruk medebrachten — is dus in totaal f 803.746.475 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 32.188.717 op, tegen f 21.810.286 in December 1918 en vertoonden mitsdien een vooruitgang van f 10.378.431.

De opbrengst der afgelopen maand overtreft de raming met het aanzienlijk bedrag van f 13.585.342, de opbrengst van de eerste elf maanden van 1919 overtreft de raming met f 92.086.119, zoodat de opbrengst over 1919 de raming met niet minder dan f 105.671.461 te boven gaat.

Dit gunstig resultaat is aan alle middelen te danken, behalve aan den wijn- en den zoutaccijns, die in opbrengst bij de raming ten achter bleven.

Deze aanzienlijke overschrijding is oorzaak, dat de gewone dienst van het dienstjaar 1919 in elk geval niet met een tekort en waarschijnlijk met een batig saldo zal sluiten, terwijl, indien de middelen op even ruime wijze blijven vloeien, ook de gewone dienst van het dienstjaar 1920 aanmerkelijk minder zorg behoeft te baren, dan aanvankelijk door den ondergeteekende was aangenomen.

Volgens blz. 5 toch der jongste millioenennota bedroeg het tekort op den gewonen dienst van het dienstjaar 1919 rond f 40.400.000, terwijl, door de, tot en met 20 December 1919 ingediende suppletore verhoogingen van de begrooting van dat dienstjaar ruim f 63.000.000 ten laste van den gewonen dienst van dat jaar zullen worden gebracht, waardoor het tekort tot rond f 103.400.000 zou stijgen.

Voormelde overschrijding bedraagt meer dan f 105.000.000. Weliswaar komt zij niet geheel aan het dienstjaar 1919 ten goede, doch er is geen reden om aan te nemen, dat het bedrag, hetwelk van die overschrijding aan vroegere dienstjaren moet ten goede komen, niet in het jaar 1920 e.v. ten voordeele van het dienstjaar 1919 zal worden ontvangen.

Bovendien zal zich in het jaar 1920 e.v. de in 1919 tot stand gekomen verhooging van verschillende belastingwetten in sterke mate doen gevoelen. Uit de, met 1 Mei 1919 in werking getreden, wetten van 11 April 1919 (Staatsbladen No. 169 en 170) werd ten gunste van het belastingjaar 1 Mei 1919—1 Mei 1920 een bate van f 35.000.000, waarvan, naar is aan te nemen $\frac{2}{3}$ deel of bijkans f 24.000.000 aan het dienstjaar 1 Januari 1919—1 Januari 1920 moet ten goede komen. Over het belastingjaar 1919—1920 werd echter tot dusver slechts rond f 9.300.000 aan inkomsten- en vermogensbelasting ontvangen, waarvan zeker niet meer dan f 4 millioen aan de zoeven genoemde wetten is te danken. In de komende maanden zal derhalve, naar met waarschijnlijkheid is te verwachten minstens f 20.000.000 uit die wetten voortvloeiend worden ontvangen. Nemen wij voorts in aanmerking,

dat de met 7 April 1919 ingegane verhooging van den gedistilleerdaccijns en de beide met 1 Augustus 1919 ingegane beursbelasting en verhooging van het quitantie-zegel slechts over een deel van 1919 heeft gewerkt, dan kan men met groote waarschijnlijkheid stellen, dat de gewone dienst van het dienstjaar 1919 met een batig saldo zal sluiten.

Ten aanzien van de gewone dienst van het dienstjaar 1920 zij het volgende aangeteekend. Volgens blz. 14 van de jongste millioenennota bedroeg het aanvankelijk geraamde tekort op den gewonen dienst van dat jaar ruim f 39.000.000.

In verband met de, in de aanvankelijke begrooting van dat dienstjaar, aangebrachte wijzigingen (in de hoofdstukken van Oorlog en Marine etc.) werd dit tekort f 30.000.000. Dit tekort zal door voorgenomen uitgaven toenemen en wel voor:

Salarisverhooging burgerlijke rijksambtenaren en werklieden (na aftrek van een aandeel ad f 12.000.000, dat ten laste komt van het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie)	f 22.000.000
Salarisverhooging militairen	„ 12.000.000
Pensioenen burgerlijke ambtenaren (bij handhaving van de korting van 7 pCt. voor weduwen- en weezenpensioen)	„ 53.000.000
Pensioenen militairen	„ 5.000.000
20 pCt. verhooging van reeds toegekende pensioenen	„ 4.000.000
regeling rechtspositie ambtenaren	„ 7.000.000
L.O.-wet (vervallen aftrek gemeenten etc.)	„ 20.000.000
Bewaarschoolonderwijs	„ 2.500.000
overgangstijd vrijwillige ouderdomsverzekering	„ 15.000.000
Te verwachten tekort minstens ruim	f 140.500.000

Tegenover dit tekort stonden blijkens de jongste millioenennota en de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Eerste Kamer omtrent de algemeene beschouwingen over de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1919 de volgende belastingplannen der Regeering met de daarnaast — voor zoover mogelijk — genoemde geraamde opbrengsten:

Tabaksbelasting	f 20.000.000
Wijziging grondbelasting	„ 10.000.000
Successiebelasting	„ 20.000.000
Weeldebelding	„ 10.000.000
Herziening tarief invoerrechten	„ 13.500.000
Uitbreiding zegelbelasting	„ 4.000.000
Cacaobelasting	„ 1.500.000
Lucifersbelasting	„ 3.000.000
	f 82.000.000

Voorts: Facturenbelasting, Cognossementenbelasting, Vrachtbrievenbelasting, Wegenbelasting, Belasting op de registratie van vee, Belasting op de electriciteitsvoorziening, Belasting op de reclame, Belasting op thee en koffie.

Neemt men als basis de opbrengst der gewone middelen over de laatste zes maanden (Juli t/m. December 1919) en houdt men er rekening mede, dat de in 1919 getroffen maatregelen tot versterking der middelen — zooals reeds gezegd — haren invloed nog slechts in geringe mate deden gevoelen, dan komt men tot de slotsom, dat eene raming van de middelen A—F voor 1920 van f 400.000.000 niet overdreven is te achten. De raming van f 310.000.000 van de middelenwet 1920, welke aan de jongste millioenennota ten grondslag lag, zou dus met f 90.000.000 worden overschreden en voornoemd tekort van f 150.000.000 zou tot f 60.000.000 verminderen.

In dit tekort kan ruimschoots worden voorzien door de opbrengst van de:

Tabaksbelasting	f 20.000.000
Wijziging grondbelasting	„ 10.000.000
Weeldebelasting	„ 10.000.000
Sucessiebelasting	„ 20.000.000
Herziening tarief invoerrechten	„ 13.500.000
	f 73.500.000

Wat den crisisdienst betreft, toonde Minister De Vries in zijne rede in de Tweede Kamer van 8 Januari 1920 aan, dat, indien de opbrengst van de gebruikelijke opcenten op directe en indirecte belastingen met die van de verdedigingsbelastingen aan het „Leeningsfonds 1914” ten goede komen, de gansche crisis-schuld in 22 jaar tijds zal zijn gedelgd.

Is derhalve de financieele gezichtseinder aanmerkelijk verhelderd, men hoede zich niettemin voor overdreven optimisme. Want groote voorzichtigheid blijft, bij de beoordeeling van den financieelen toestand, geboden. Wie weet, bij de steeds wisselende gebeurtenissen en onzekere vooruitzichten met zekerheid, of de sterk gestegen opbrengst van nagenoeg alle middelen van blijvenden aard zal zijn?

Voorts bedenke men, dat de druk van de in de naaste toekomst aan de schatkist te stellen eischen slechts globaal kon worden geschat en voor een deel buiten beschouwing bleef. Wij wijzen er in dit verband op, dat de kosten van de ouderdomsverzekering in den overgangstijd slechts op f 15.000.000 werden geraamd, terwijl eene berekening heeft aangetoond, dat deze kosten in het ongunstigste geval tot f 31.000.000 zouden kunnen stijgen. Bovendien werd geen rekening gehouden met de rente en aflossing der nieuwe geldleening, voorzover deze geacht wordt te strekken tot dekking van tekorten op den normalen dienst, gerekend naar een 40-jarige annuïteit en na aftrek van hetgeen zal vrijvallen op de post wegens rente van vlottende schuld.

Ook bleven buiten aanmerking de, voor raming niet vatbare, uitgaven, welke zijn te verwachten voor de volksgezondheid, voor tijdelijke bijdragen volgens de Woningwet, voor aanleg van tramwegen etc., terwijl ten slotte evenmin werd rekening gehouden met de zeer zware lasten, welke o.a. tengevolge van voorschotten volgens de woningwet, op den buitengewonen dienst van het jaar 1920 zullen drukken.

Men verheuge zich dus voorshands in vreezen en beven.

Tot de gunstige resultaten over December 1919, in vergelijking met December 1918, droegen alle middelen bij, behalve de grondbelasting, de wijnaccijns, de registratie- en successierechten.

Het ruimer vloeien van de personeele-, inkomsten-, dividend- en tantieme- en vermogensbelasting hangt waarschijnlijk samen met het inhalen van den achterstand bij de vaststelling der aanslagen en de invordering hiermede verband houdend. Bij de inkomsten- en vermogensbelasting deden voorts de met ingang van 1 Mei 1919 in werking getreden, wetten van 11 April 1919 (Staatsbladen No. 169 en 170) tot verhooging van die belastingen, haren invloed gevoelen; over het belastingjaar 1919—1920 werd aan inkomstenbelasting f 7.132.708 en aan vermogensbelasting f 2.173.731 ontvangen.

De hoogere opbrengst van den suikeraccijns zal wel zijn toe te schrijven aan de mildere suikerdistributie, terwijl het trager vloeien van den wijnaccijns aan de hoogere wijnprijzen zal zijn te wijten.

De hoogere opbrengst van den gedistilleerdaccijns is een gevolg van de op 7 April ingegane accijnsverhoging en van eene toeneming der beschikbare grondstoffen, dit laatste had waarschijnlijk ook invloed op de opbrengst van den bieraccijns.

De stijging in opbrengst van den geslachtsaccijns houdt verband met de opheffing van de vleeschdistributie en het slachtverbod.

Het ruimer vloeien van de zegelrechten zal wel zijn toe te schrijven aan de met 1 Augustus 1919 in werking getreden wet van 27 Juni 1919 (Staatsblad No.

432) tot wijziging der Zegelwet 1917 en aan de verscherping van het toezicht.

De stijging in opbrengst der invoerrechten, van het statistiekrecht en van de loodsgelden wijst op een verlevendiging van het internationaal verkeer, terwijl bovendien wat de eerste twee middelen betreft, de sterke prijsstijging haren invloed op de ontvangsten doet gevoelen.

De toeneming in opbrengst der belasting op gouden- en zilveren werken wijst op de toenemende neiging van velen tot het koopen van weelde-artikelen.

De mindere opbrengst der registratierechten is waarschijnlijk toe te schrijven aan het geringer aantal uitgaven van nieuwe aandelen in naamlooze vennootschappen e.d.

DE EDELE METALEN IN 1919.

De firma H. Drijfhout & Zoon te Amsterdam zond ons, evenals het vorige jaar, haar jaaroverzicht van de edele metalen in 1919.

Reeds van den aanvang af werden de verwachtingen voor het afgelopen jaar te hoog gespannen en dientengevolge bracht het in velerlei opzicht teleurstelling. Met voorbijzien van de uiterste uitputting, waarin Europa tengevolge van den oorlog verkeerde, werden al te zeer illusies gevormd omtrent de mogelijkheid van een, zij het dan ook gedeeltelijk, economisch herstel. Het vertrouwen, dat de eenheid, die in oorlogstijd ook op financieel gebied tusschen de Vereenigde Staten en de Europeesche bondgenooten had bestaan, in vredestijd bestendig zou blijven, was hierbij de leidende gedachte.

De inzinking der valuta van de voornaamste Europeesche landen is uiteraard van grooten invloed geweest op de edelmetaalmarkt. De edele metalen, met name goud en zilver als grondslag voor het muntwezen, waartegen de fiduciaire circulatie wegens onvoldoende dekking deprecieerde, behielden hunne internationale ruilwaarde, zoodat de noteeringen, uitgedrukt in gedeprecieerde waarde-eenheid reeds tengevolge van deze valuta-daling een daarmede overeenstemmende gevoelige stijging ondergingen. De buitengewone verhoudingen op financieel en monetair gebied hebben 1919 tot een veelbewogen en hoogst interessant jaar voor de edele metalen gemaakt, en ware het niet dat wij, dit voorziend, reeds 3 kwartaal-overzichten hadden doen verschijnen, wij zouden niet in staat geweest zijn in een kort bestek een behoorlijk overzicht te geven van de voornaamste bijzonderheden, die de edelmetaalmarkt dit jaar hebben beïnvloed. Thans kunnen wij onder verwijzing naar de kwartaaloverzichten volstaan met het navolgend résumé.

Goud. Een van de groote naweën van den oorlog, de geweldige nog steeds toenemende schuldenlast, waaronder Europa gebukt gaat, de daaruit onvermijdelijk voortgesproten bovenmatige uitzetting der fiduciaire circulatie en hoogst ongunstige stand der betalingsbalansen, hebben dit jaar opnieuw bijzonder de aandacht op het goud doen vestigen, zoowel wat productie betreft als verbruik. De rekening van den oorlog, ma het staken der vijandelijkheden opgemaakt, heeft Europa (het overwinnende, zoowel als het overwonnen deel) doen zien in welk een ruïne op financieel gebied het herschappen is. Het goud tijdens den oorlog angstvallig door elk land vastgehouden en met zorg in de kelders der circulatiebanken bijeengezameld, moest in den loop van het jaar op groote schaal worden uitgewisseld. Een blik op de cijfers der goudvoorraden van de voornaamste circulatiebanken levert hiervan het bewijs. De goudverplaatsingen waren, gelijk te verwachten was, dit jaar inderdaad zeer belangrijk, ofschoon door handhaving van de beperkende bepalingen op den uitvoer in de meeste landen, afvloeiing van goud zooveel mogelijk werd tegengegaan.

De stand der wisselkoersen zou zonder deze uitvoerbepalingen richting hebben gegeven aan de afvloeiing van goud en de goudverplaatsingen zoodanig in omvang hebben doen toenemen, dat schier geheel Europa zonder goud zou zijn gebleven. Reeds op 21 Maart, toen, wegens het besluit der V. S. om voortaan den steun te onthouden aan de wisselkoersen der Europeesche bondgenooten, de valuta der Ententelanden te New York sterk deprecieerde, ontstond in Engeland een hernieuwde drang tot gouduitvoer, waaraan slechts door afkondiging van een officieel uitvoerverbod kon worden ontkomen. Het waren vooral de goudproducenten, die onder den druk der hooge productiekosten op vrijheid van uitvoer naar de meestbiedende markt aandrongen, doch op wier verzoek afwijzend werd beschikt.

In tegenstelling met de door Engeland afgekondigde ver-

scherpste bepalingen omtrent den uitvoer van goud, werd op 10 Juni de goudpolitiek der V. S., tot dusverre geheel gericht op de versterking van het goudbezit door opheffing van het uitvoerverbod ten gunste van het vrije goudverkeer gewijzigd. Belangrijke zendingen geel metaal hadden sindsdien plaats, vooral naar landen, waar de dollar gedeprimeerd was, met name Japan, Argentinië, China en Engelsch-Indië. Voor de Amerikaanse goudproducenten betekende dit besluit een tegemoetkoming in de hoogere productiekosten, aangezien zij bij verkoop aan vorengenoemde landen een hoogere waarde in dollars voor hun product ontvingen.

In navolging van deze gewijzigde houding der V. S. besloot Engeland op 24 Juli ook tot opheffing van het uitvoerverbod over te gaan met restrictie evenwel wat betreft den goudvoorraad der Bank of England. Hierdoor zagen derhalve ook de goudproducenten in het Britsche Rijk hun herhaald verzoek ingewilligd. Het herstel van het vrije goudverkeer op de hoofdmakten deed een nivelleering van den goudprijs in uitzicht stellen, waardoor rekening houdende met den valutastand, overeenstemming van prijs op de verschillende markten zou worden verkregen. De goudprijs is, zooals wij in onze kwartaaloverzichten aantoonde, in vele landen belangrijk gestegen, in enkele andere landen, waar de prijs in verhouding met de overige markten te hoog noteerde, teruggelopen, in ons land zelfs van f 2300 tot f 1850 per kilo fijn, welke prijs echter nog een agio van 12 pCt. beteekent. Bij onze bespreking van de vooruitzichten der goudmarkt wezen wij reeds in het eerste kwartaal op de waarschijnlijkheid van een hoog prijsniveau voor goud als handelswaar. Deze verwachting is in den loop van het jaar werkelijkheid geworden. De verhooging van den prijs is thans te onderscheiden in een stijging wegens valutadepreciatie en een werkelijk agio als gevolg van de wet van vraag en aanbod. In de V. S. die op financieel en monetair gebied toonaangevend zijn, noteerde het goud na het herstel van de vrije markt \$ 20,70 tot \$ 21,75 per oz. fijn, terwijl de prijs te Londen naarmate de Engelsche valuta te New York daalde, geheel in overeenstemming met de waardeering te New York steeg. Ook aankopen op de Londensche markt voor rekening van de Britsch-Indische Regeering deden den goudprijs te Londen stijgen, ofschoon het in Indië bestaand verbod van invoer van goud voor particuliere rekening de vraag van die zijde binnen bepaalde grenzen hield. Belangrijk waren dan ook aanvankelijk de zendingen nieuw geproduceerd goud, die naar New York plaats hadden, waar reeds half September de Engelsche producenten naar den maatstaf van \$ 20,67 bij een sterlingkoers van \$ 4,14 ongeveer 100 sh. per oz. fijn voor hun product ontvingen.

Een buitengewoon levendige vraag naar het gele metaal ontwikkelde zich in het vierde kwartaal op de Londensche markt, waarbij aankopen voor het verre Oosten den boventoon woerden. Met ingang van 14 November werd de koopprijs van goud, onder speciale vergunning in Britsch-Indië ingevoerd, verhoogd van 11,11 roepie tot 11,13 roepie per sovereign, waarmede in overeenstemming de prijs voor goud in baren werd verhoogd van 9.662 grein tot 9.570 grein fijn goud per roepie, hetwelk bij den wisselkoers van 2 sh. per roepie komt op 100 sh. per oz. fijn. De sterlingkoers te New York noteerde op dien datum \$ 4,12½, zoodat export naar Amerika tegen \$ 20,67 per oz. fijn nauwkeurig denzelfden prijs gaf.

De verdere inzinking van den sterlingkoers te New York tot \$ 4,— bracht de noteering te Londen aan het einde van November op 103 sh. per oz. fijn. Een nieuwe stijging van de roepie op 25 November tot 2 sh. 2 d. noodzaakte de Indische Regeering den prijs waartegen zij bereid is goud te koop te verlagen van 9.570 grein tot 10.1622 grein fijn goud per roepie. Het besluit, dat met ingang van 16 Dec. de roepie gelijk gesteld werd met 2 sh. 4 d. deed een nieuwe verlaging van den koopprijs der Indische Regeering op dien datum overgaan van 10.1622 grein tot 10.273 grein fijn goud per roepie. Het zal overbodig zijn er op te wijzen, dat hier geen sprake is van depreciatie van het goud, aangezien de maatregel der Indische Regeering uitsluitend berust op de hoogere waardeering der roepie, als gevolg van de nog voortdurende stijging van den zilverprijs. De verlaging van den goudprijs in Indië bij een verhoogde waardeering der roepie tot 2 sh. 2 d. betekende dan ook een stijging tot 102 sh. 4 d. per oz. fijn te Londen, terwijl de verlaging van den koopprijs tengevolge van de stijging der roepie tot 2 sh. 4 d. betekende een prijsverhoging te Londen tot 110 sh. 2 d. Ook te New York bleef de sterlingkoers dalen, zelfs tot \$ 3,68 op 11 December, zoodat een goudzending van Londen dien datum 112 sh. 4 d. per oz. fijn opracht. Een licht herstel van den sterlingkoers te New York deed de goudprijs in den verderen loop der maand

terugloopen tot 109 a 110 sh. per oz. fijn. De handelsprijs van goud bleef echter belangrijk hooger en bereikte in December zelfs de buitengewone hoogte van 120 tot 123 sh. per oz. fijn.

Daar de goudprijs te Londen zich in hoofdzaak te richten had naar den prijs, die te New York gemaakt kon worden, geschiedde de noteering in het vierde kwartaal in overeenstemming met New York per oz. fijn inplaats van per oz. standard, zooals dit steeds gebruikelijk is geweest. De noteering van 77 sh. 9 d. per oz. standard staat gelijk met 84 sh. 10 d. per oz. fijn. De prijsverhoging tot 110 sh. beteekent derhalve voor de goudproducenten in het Britsche Rijk een hooger provenu van 30 pCt., hetwelk nu de productiekosten eenigszins gedaald zijn, de exploitatie der minder rendabele mijnen weder winstgevend doet zijn en de mijnen met hoog goudgehalte een zeer hoog winstcijfer doet behalen. Echter mag niet uit het oog worden verloren, dat dit hooger provenu, in hoofdzaak voortspruitend uit valutawinst, te wisselvallig is dan dat het een gezonde basis zou kunnen vormen voor de bevordering der goudproductie. De productiecijfers over 1919 zijn dan ook weder verre van bevredigend en geven een voortzetting van de sinds 1916 ingetreden daling. De cijfers van Transvaal en Rhodesia laten wij hieronder in vergelijking met vorige jaren volgen.

Goudproductie Transvaal.

	1916	1917	1918	1919
Jan./Aug. K.G. ...	192.300	189.600	178.850	173.750
Sept.	24.100	23.000	22.000	21.800
Oct.	24.700	23.400	21.150	22.600
Nov.	24.400	22.500	20.500	21.100
Dec.	24.100	22.500	20.000	20.250
K.G. fijn	289.600	281.000	262.500	259.500

Goudproductie Rhodesia.

	1916	1917	1918	1919
Jan./Aug. K.G. ...	19.250	17.360	14.145	12.655 ¹⁾
Sept.	2.360	2.135	1.820	1.640
Oct.	2.390	2.125	1.005	1.500
Nov.	2.325	2.020	1.065	1.365
Dec.	2.245	1.985	1.415	1.340 ²⁾
K.G. fijn	28.570	25.625	19.450	18.500

¹⁾ Productie Juli K.G. 1.575, Aug. K.G. 1.520.

²⁾ Getaxeerd.

Niettegenstaande de productie in beide centra het laatste kwartaal eenige percenten boven het cijfer van dezelfde periode in 1918 steeg, toont de productie in Transvaal over het geheele jaar een daling aan van bijna 1 pCt. in vergelijking met 1918 en 10 pCt. vergeleken met 1916, terwijl Rhodesia een achteruitgang te boeken had van 5 pCt. tegen 1918 en 35 pCt. tegen 1916. De goudproductie in de Verenigde Staten wordt geschat dit jaar slechts 88.000 K.G. te bedragen, zoodat indien dit cijfer inderdaad juist is, na een teruggang van 20 pCt. in 1918 thans opnieuw een daling van 12 pCt. te constateeren zou zijn. Het is dan ook voornamelijk deze daling die op het cijfer der totale goudproductie over 1919 bijzonder van invloed is en het opnieuw met voorgaande jaren ten achter stelt. De wereldproductie zal dit jaar dan ook ongeveer 5 pCt. minder bedragen dan in 1918 en hoogstens een gewicht van 550.000 K.G. hebben bereikt.

Tegenover de nieuwe scherpe daling der goudproductie in de V. S. staat een belangrijke stijging der behoefte voor industriële doeleinden, zoo zelfs, dat de hoeveelheid goud in 1919 voor handelsgebruik in de V. S. aangewend, de productie van dit land nog verre overtreft. In de beschouwingen, die wij in ons overzicht te kwartaal 1919 aan productie en verbruik van goud hebben gewijd, deden wij reeds onze vrees uitkomen voor een toekomstige goudschaarschte in Europa. Het verloop van de tweede helft van het achter ons liggend jaar is niet in staat geweest ons in dit opzicht te bemoedigen. Slechts kunstmatig of door hoogere waardeering kon het goud binnen de grenzen der voornaamste Europeesche landen gehouden worden. De afvloeiing van de geheele goudproductie der Britsche bezittingen, zoodat niet de minste aanvulling der Europeesche voorraden daaruit kan plaats vinden, de gestadige maar zekere afvloeiing der zoogenaamde stille reserves, bestaande uit de weliswaar sinds lang uit het verkeer verdwenen, doch nog in groote hoeveelheid in particulier bezit zijnde goudcirculatie, geven inderdaad te denken. Meer dan ooit dient thans dan ook op het goudvraagstuk in het algemeen, op het vraagstuk der goudproductie in het bijzonder de aandacht gevestigd te worden.

Zilver. Geen jaar in de geschiedenis van het zilver, dat zoo belangrijk en belangwekkend is op commercieel, zoowel als op monetair gebied als het jaar 1919. De jaren

1875—1895 mogen gelden als een periode van zeer bijzondere betekenis voor het zilver, waarin tengevolge van de zeer sterke depreciatie een formeele omwenteling op monetair gebied plaats had, door uitschakeling van het witte metaal als waardestandaard, die diep ingrijpend in het economisch leven een machtige agitatie met name onder de agrarische volksgroepen teweegbracht, het zoo juist geëindigde jaar stelt dit alles echter in den schaduw door eene, alle monetaire regelingen en verhoudingen terzijde stellende, hogere waardeering van het zilver.

De prijsverheffing aan de Londensche markt van 48⁷/₁₆ d. aan het begin van het jaar tot 79¹/₈ d. op 16 December toont een koersverschil aan van 30¹¹/₁₆ d., een verschil zooals in geen enkel jaar, noch in opgaande, noch in dalende richting is voorgekomen. Wij behoeven niet te zeggen, dat ook hier de valuta depreciatie van grooten invloed is geweest. New York bleef gedurende het geheele jaar de leidende markt voor het zilver, waar dank zij de krachtige positie van den dollar, ten opzichte waarvan de valuta van alle Europeesche landen gedeprimeerd is, de stijging van den zilverprijs nog eenigermate binnen den ontmontingsgrens van den zilveren dollar kon worden gehouden, zoodat de demonetasatie, die dit jaar overal op groote schaal plaats vond, in de V.S. beperkt bleef tot de insmelting door de Regeering zelve bewerkstelligd.

De notering te New York, die in het begin van het jaar nog onder den druk van den op 16 Augustus 1918 vastgestelden maximumprijs, op \$ 1,01¹/₂ stond, onderging niet de minste wijziging tot 5 Mei, den datum, waarop de beperkende bepalingen op den uitvoer werden opgeheven. Ook de fluctuaties op de Londensche markt waren als gevolg van den, uit de notering te New York afgeleiden, maximumprijs aanvankelijk zeer gering. Daling in vrachttarief en assurantiepremie voor zilververscheping van New York naar Londen, was de eenige factor, die gedurende Januari en Februari op den zilverprijs van invloed was en de notering van 48⁷/₁₆ d. tot 47³/₄ d. op 20 Februari deed terugloopen.

De stabiliteit van den zilverprijs te Londen werd verbroken, toen op 21 Maart de gedurende 3 jaar aan den sterlingkoers verleenden steun door de V. S. werd ingetrokken. De daarop gevolgde daling van den Londenschen wisselkoers te New-York, deed de zilvernotering stijgen tot 50 d. op 28 Maart, doch een reactie volgde op herstel van den wisselkoers en bracht de notering tot 48⁵/₈ d. op 5 Mei terug. De stijging te New York op 6, 7 en 8 Mei tot resp. \$ 1,01¹/₂, \$ 1,03 en \$ 1,03 kon te Londen niet gevolgd worden, aangezien de maximumprijs in Engeland eerst op 9 Mei werd opgeheven. Op dien datum steeg echter Londen dan ook in overeenstemming met New York, waar de notering tot \$ 1,05¹/₂ opgelopen was, tot 53¹/₂ d. Speculatiegroepen brachten op 10 en 12 Mei den zilverprijs te New York op \$ 1,11 en \$ 1,19¹/₂ en te Londen op 58 d. Door opheffing van het uitvoerverbod werd op 9 Mei de vrije zilvermarkt te Londen weder hersteld.

De koersbewegingen te New York, afwisselend in sterk dalende en stijgende richting, doch waarbij ten slotte de daling de overhand hield en de maanden Mei, Juni, Juli en Augustus op de weinig uiteenlopende noteringen van onderscheidenlijk \$ 1,08¹/₂, \$ 1,08¹/₂, \$ 1,07¹/₂ en \$ 1,08¹/₂ deed sluiten, werden nauwkeurig door Londen gevolgd. De dalende tendenz van den sterlingkoers deed echter vooral in de maanden Juli en Augustus de zilvernotering te Londen stijgen, zooals duidelijk blijken kan bij vergelijking van de bovengenoemde vrijwel gelijklopende slotkoersen te New York met de te Londen aan het eind van de maanden Mei, Juni, Juli en Augustus, geldende noteringen van resp. 53 d., 53 d., 55 ⁹/₁₆ en 58 d. De invloed van de valuta-depreciatie op de zilvernotering blijkt ook hieruit op bijzondere wijze, dat de notering op eind Augustus van 58 d. nauwkeurig gelijk is aan die van 12 Mei, terwijl New York op deze datums noteerde \$ 1,08¹/₂ en \$ 1,19¹/₂.

De maand September kenmerkte zich door bijzondere vastheid, die in een onafgebroken stijging tot \$ 1,18⁷/₈ en 64 d. op 30 September, tot uiting kwam. Belangrijke aankopen voor rekening van China, in het vooruitzicht waarvan reeds in Augustus een belangrijke prijsbeweging plaats had, waren in hoofdzaak de steun voor de zilvermarkt, die de weifelende houding van Augustus in een gedecideerd stijgende tendenz deed verkeeren.

Het vierde kwartaal bracht het zilver op nieuwe record-prijzen, zoowel te Londen als te New York. Voortgezette levendige vraag voor China en aanhoudende behoefte voor Engelsch-Indië, daarentegen nagenoeg uitgeputte voorraden, de houding der tot overeenstemming gekomen producenten en affineurs in de V. S. en ten slotte het in November door Mexico genomen besluit om den uitvoer van zilver te beperken tot 50 pCt. van de productie, zijn factoren van betee-

kenis, die tot een verdere krachtige prijsverheffing moesten leiden. De maand October opende op een notering van \$ 1,19 te New York en een daaruit volgens den wisselkoers van \$ 4,22 afgeleide 1¹/₂ d. hogere notering van 64 d. te Londen. Met lichte schommelingen werd de hoogste notering der maand bereikt op 30 October met \$ 1,23³/₈ te New York en 66¹/₂ d. te Londen. De ontmontingsgrens van de Engelsche zilvermunt was hiermede derhalve reeds overschreden. Het was vooral de maand November, die de uitwerking der bovenvermelde factoren ondervond en waarvan een stijging tot \$ 1,37¹/₂ en 76 d. op 25 November het gevolg was.

Teneinde te voorkomen, dat ondanks het bestaande verbod, eigen zilvermunt zou worden ingesmolten en dit, in verband met de stijging van den zilverprijs boven de muntwaarde, in den vorm van baren geëxporteerd zou worden, zag de Engelsche Regeering zich genoodzaakt op 3 November opnieuw een uitvoerverbod voor zilver af te kondigen.

Door de notering te New York op 25 November werd ook de ontmontingsgrens van den zilveren dollar reeds met 8 c. overschreden.

De door de Amerikaansche Regeering hiertegen genomen maatregel om namelijk een belangrijke hoeveelheid buiten verkeer gestelde zilveren dollars ongeveer 2 miljoen Kilo zilver uitmakende, tegen den goudprijs van den zilveren dollar, derhalve \$ 1,29 per oz. fijn ter beschikking van den handel te stellen, was van direct merkbaren invloed op de zilvernotering, die reeds op 28 November weder tot \$ 1,29 teruggelopen was. Als gevolg van de bepaling echter, dat deze dollars slechts tegen inwisseling van eenzelfde bedrag dollars aan goud verkrijgbaar zouden zijn, werd in zekeren zin verband gelegd tusschen zilvernotering en goudprijs. Naarmate het goudagio meer of minder belangrijk zal zijn, zal ook de zilvernotering in meerdere of mindere mate stijgen boven den vastgestelden prijs van \$ 1,29. De prijsbewegingen te New York in December geven hiervan dan ook blijk. De notering in het begin van de maand \$ 1,29¹/₂ liep met lichte schommelingen op tot \$ 1,34 op 18 December en verzwakte daarna weder geleidelijk tot \$ 1,31 op 31 December.

Een verdere inzinking der Engelsche valuta bracht op 16 December de zilvernotering te Londen op den hoogsten stand van het jaar nl. 79¹/₈ d. of wel 13 d. boven de metaalwaarde van het sterlingzilver. Een licht herstel van den wisselkoers, gevoegd bij de aan het eind van het jaar zwakker afkomende notering te New York deed op 31 December de zilvermarkt te Londen sluiten op 76 d.

De notering te Londen geeft wegens de valuta-depreciatie niet den juiststen stand van den zilverprijs weer, voor zoverre deze althans zou dienen ter vergelijking met andere jaren. Hiertoe is het noodig de herleiding van de notering te New York te doen geschieden volgens den wisselkoers op pariteit, naar welken maatstaf de omrekening op 31 December zou worden als volgt:

$$\frac{1.31}{1.8667} \times \frac{925}{1000} \times 240 \text{ d. is } 59\frac{1}{4} \text{ d.}$$

De berekening heeft, zooals van zelf spreekt, slechts waarde bij vergelijking met uitschakeling van elk valuta-verschil; de Londensche zilvermarkt heeft echter rekening te houden met de werkelijkheid van een in de Vereenigde Staten met 22 pCt. gedaalde valuta, zoodat kooporders te Londen, voor zoverre deze onder speciale vergunning nog kunnen worden uitgevoerd, geplaatst worden tegen den op dezen ongunstigen valuta-stand gebaseerden zilverprijs. Het maakt in het algemeen echter weinig of geen prijsverschil uit of te New York of te Londen gekocht wordt, aangezien de zilverprijs op de verschillende markten stijgt naar gelang van de min of meer hogere waardeering van den dollar en het betreffende land. Frankrijk, den zilverprijs baseerend op Londen, noteerde bij een wisselkoers van frs. 40.90 aan het einde van het jaar frs. 452,— per K.G. fijn, welke prijs, berekend naar de notering te New York, bij een wisselkoers van frs. 10,82 kwam op frs. 455,— per K.G. fijn. In Duitschland liep de prijs op tot Mk. 2000,— per K.G. fijn. Een afwijking van den prijs der hoofmarkten had plaats in ons land en in Zwitserland, tengevolge van een tegen lagere prijs ontstaan aanbod van vreemde zilvermunt. Terwijl de op Londen gebaseerde prijs bij een wisselkoers van f 10,09 op 31 December reeds f 111,50 en de naar den maatstaf van New York tegen den wisselkoers van f 2,67 berekende prijs f 112,50 per K.G. fijn bedroeg, kon dientengevolge de sinds 16 Juni geldende prijs van f 98,75 per K.G. fijn voor gefineerd zilver gehandhaafd blijven en de notering voor ongefineerd zilver in baren zich tusschen f 87,— en f 89,— per K.G. fijn blijven bewegen. Ook in Zwit-

serland werd het zilver 5 tot 10 pCt. beneden de Londensche basis verhandeld. Het lijkt inderdaad geen twijfel, dat de voordeel gevende demonetisatie der zilvermunt van schier alle landen, waardoor reeds over nagenoeg geheel Europa een zilvercrisis op monetair gebied heerscht, een ruimte brengt aan zilver voor den handel en geen denkbeeldig gevaar vormt voor de thans bestaande krachtige positie van de zilvermarkt. Ook de weliswaar sinds 1914 reeds sterk verminderde, doch niettemin nog zeer beduidende zilvervoorraden van enkele Europeesche circulatiebanken met name de Spaansche en Fransche Bank vormen met het oog op den hoogen stand van den zilverprijs, die een inwisseling tegen goud volgens de oorspronkelijke verhouding van 1 tot 15½ reeds weder mogelijk maakt, een bedreiging voor de marktpositie. De zilvervoorraad dezer Banken bedroeg op 31 December 631 miljoen pesetas en 266 miljoen francs, tezamen ongeveer 4½ miljoen K.G. muntzilver.

Bovendien zal de zilvermarkt de vraag voor aanmuntung, zoowel van Europeesche als Amerikaansche zijde moeten ontberen zolang de zilverprijs op een dergelijk koerspeil blijft of wijziging in gewicht of samenstelling van de munt nog niet plaats heeft. De wijziging in onze muntwet van 1901, waarbij het gehalte van onze zilvermunt verminderd wordt van 945/1000 tot 720/1000 maakt aanmuntung in ons land weder mogelijk.

Het verre Oosten, dat wegens de welvaart, waarin het zich kan verheugen, in 1919 ruim 5½ miljoen K.G. zilver van de V. S. kon betrekken en den zilverprijs tot op de huidige hoogte bracht, dat de Shanghai tael in den loop van het jaar te Londen zag stijgen van 5 sh. 2 d. tot 7 sh. 9 d. en de roepie van 1 sh. 6 d. tot 2 sh. 4 d., zal echter voorloopig nog een krachtig beroep op de zilvermarkt blijven doen en de marktpositie steunen.

De zilverproductie vindt in den hoogen stand van den zilverprijs een krachtigen stimulans, die meer dan welk ander middel ook, zal leiden tot een maximale productie voor zooverre althans de beperkte arbeidskrachten en de gewijzigde arbeidsvoorwaarden zulks mogelijk zullen maken. De productie over 1919 belooft echter, te oordeelen naar de thans bekend zijnde cijfers, geen vooruitgang te zullen aanwijzen. In de Vereenigde Staten wordt de productie geschat op 1.720.000 K.G. tegen 2.111.000 K.G. in 1918, derhalve een vermindering van 18½ pCt., zulks als gevolg van de inkrimping der koperproductie. Ook in Mexico is de toestand nog geenszins dermate verbeterd dat een noemenswaardige verbetering van het productiecijfer zal kunnen worden verwacht. Slechts Canada en Australië zullen waarschijnlijk een verhoogd productiecijfer bereikt hebben, doch aangezien deze centra slechts onderscheidelijk 15 pCt. en 7½ pCt. van de wereldproductie leveren, zal deze verhooging niet in staat zijn de totale zilverproductie voor een nieuwen teruggang te behoeden.

In de rubriek „Overzichten” vindt men het „Wolbericht 1919” van de makelaars Gebr. Van der Vies te Amsterdam opgenomen.

INGEZONDEN STUKKEN.

DIVIDEND- EN TANTIEMEBELASTING. *)

Zou het, nu Minister De Vries in verband met de vermeerdering van 's Rijks inkomsten zijn belasting-program zoozeer heeft kunnen inkrimpen, geen goed tijdstip zijn, dat eens werd overgegaan tot het herstel van een schromelijke onbillijkheid, die voortvloeit uit de wet op de dividend- en tantiëmebelasting 1917? Ik heb het oog op het feit, dat een directeur van een naamlooze vennootschap voor dat, wat hij als zoodanig boven 10 mille per jaar verdient, in deze belasting valt en daarvan dus een extra-heffing heeft af te staan, die met de opcenten bijna 10 pCt. beloopt, terwijl kooplieden, doctoren, notarissen, advocaten, enz. hier niet invallen. Door de veranderde tijdsomstandigheden zijn inkomens uit arbeid, die meer dan tien mille bedragen, ook bij deze laatste rubrieken van personen hoe langer hoe minder tot de uitzonderingen gaan behooren, zoodat er toch geen aaneiding kan zijn om ze bij andere personen extra te gaan belasten omdat die personen dat inkomen verdienen als directeur van een naamlooze vennootschap, zoodat verhoog-

*) [Zie pag. 335, 405, 459, 576, 617, 649 en 665 van den jaargang 1919. — Red.]

ging van het in de bewuste wet genoemde bedrag van 10 mille dringend noodzakelijk lijkt.

Daar komt bij, dat de directeuren van vennootschappen in de rijksinkomstenbelasting wel steeds tot hun juiste inkomen zullen worden aangeslagen door de verplichte opgave, die de vennootschap doen moet, zoodat zij aldus reeds het volle pond betalen, waaraan bij de personen uit de andere rubriek, door het feit, dat zij zooveel lastiger te controleeren zijn, nog wel eens iets zal ontbreken.

-M. MOENS.

Alkmaar, 8-1-'20.

MAANDCIJFERS. OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN. (In Gulden).

	December 1919	Sedert 1 Januari 1919	Overeen- komstige periode 1918
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	1.465.759	16.882.102	16.513.692
Personeele belasting ..	2.360.059	15.954.156	13.681.752
Inkomstenbelasting ..	2.305.086	49.521.594	56.833.430
Dividend- en tantiëme- belasting	1.675.730	11.608.821	—
Vermogensbelasting ..	725.946	7.133.542	3.227.209
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	2.730.725	36.425.968	39.102.934
Wijn	280.624	1.153.389	1.601.911
Gedistilleerd	5.125.961	38.898.958	18.903.316
Zout	225.419	1.639.854	2.838.420
Bier	175.262	1.455.423	1.124.201
Geslacht	1.485.772	14.158.608	10.813.125
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten	1.785.909	20.439.766	12.825.415
Registratierechten	4.613.770	39.607.015	30.924.532
Successierechten	2.802.770	33.586.869	26.084.128
<i>Invoerrechten</i>	3.483.762	29.016.296	8.591.523
<i>Gouden en zilveren werken</i>			
Belasting	80.694	913.072	766.566
Essaailoon	83	864	820
<i>Statistiekrecht</i>	363.391	4.203.537	1.069.141
<i>Mijnen</i>	—	484.729	—
<i>Domeinen</i>	305.854	3.571.102	3.113.421
<i>Staatsloterij</i>	24.338	658.949	658.693
<i>Jacht en visscherij</i>	1.906	277.229	277.578
<i>Loodsgelden</i>	170.097	1.320.120	283.136
Totaal	32.188.717	328.911.963	249.231.943

OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	December 1919	Sedert 1 Januari 1919	Overeen- komstige periode 1918
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	294.131	3.381.564	3.308.832
Personeele belasting ..	450.001	2.908.275	2.424.326
Inkomstenbelasting ..	1.299.434	22.081.052	22.583.146
Vermogensbelasting ..	189.641	2.554.428	1.216.018
Dividend- en tantiëme- belasting	552.991	3.830.911	—
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	546.145	7.285.194	7.820.587
Wijn	56.125	230.678	320.382
Gedist. (binn.- en buitl.)	512.596	3.889.896	1.890.031
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrecht van buitl. eff.	38.844	624.716	501.034
Registratierechten	—	476	4.363
Totaal	3.939.908	46.787.190	40.070.719

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITEN- GEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	December 1919	Sedert 1 Januari 1919
Oorlogswinstbelasting	7.595.525	163.622.050
Verdedigingsbelasting Ia	233.600	5.716.656
Verdedigingsbelasting Ib	1.306.583	22.915.532
Verdedigingsbelasting II	1.248.052	33.584.489
Totaal	10.383.760	225.838.727

1) Hieronder begrepen f 389.440 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) idem f 5.753.795. 3) idem f 2.291.070.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4½	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 6	12 Juni '19
	Bel. Binn. Eff. 4½	1 Juli '15	Bk. v. Noorw. 6-6½	18 Dec. '19
	Vrsch. in R.C. 5½	19 Aug. '14	Zwits. Nat. Bk. 5	21 Aug. '19
Bk. van Engeland	6	6 Nov. '19	Belg. Nat. Bk. 3½	6 Oct. '19
Duitsche Rijksbk.	5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5	12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk	5	21 Aug. '14	Bank v. Italië. 5	10 Jan. '18
Oostenr. Hong. Bk.	5	12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 4½-5½	—
Nat. Bk. v. Denem.	7	21 Nov. '19	Javasche Bank 3½	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
24 Jan. '20	3¼-7/8	3¼	5/8	4-3/8	—	7-8 1)
19-24 J. '20	3¼-7/8	3½-2/8	5/8	4-3/8	—	5-8
12-17 „ '20	3¼-4 1/8	3½-4	5/8-3/4	4-3/8	—	6-15
5-10 „ '20	4 1/4-1/8	3½-4 1/4	5/8	4-3/8	—	5-10
20-25 J. '19	3-7/8	3-1/4	3/4	4-3/8	—	3 1/2-5
21-26 J. '18	2 7/8-3 1/4	3 1/4-4	4 1/2-1 1/4	4-3/8	—	4-8
20-24 Juli '14	3 1/8-3 1/4	2 1/4-1 1/4	2 1/4-3/4	2 1/4	—	1 3/4-2 1/4

1) Notering van 23 Januari. 2) Het particulier disconto der gemeentewissels was in de afgelopen week 1/2-3/8 pCt. hooger.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De stelselmatige teruggang van ongeveer alle wisselkoersen houdt nog steeds aan en nam in de laatste dagen der week en ook heden nog grootere afmetingen aan. Ponden daalden van 9.87 tot 9.31 op heden, Parijs en Brussel van 22.80 tot ongeveer 20.—. Marken daalden bijna 50 pCt. Een week geleden werd nog tot 4.55 verhandeld; heden was aan het slot niet meer dan 2.60 te maken. Weenen liep van 1.02½ tot 70 cents terug. Praag, Warschau, Budapest, Milaan, het was alles even flauw. Ook Scandinavië liep weder zeer sterk terug. Kopenhagen noteerde heden 43.20, Stockholm 53.—, Christiania 48.—. Alleen New York, Buenos Aires, Madrid en Zurich bleven weder ongeveer onveranderd, hoewel heden ook deze wissels iets terugliepen en wel voornamelijk de dollars 267.—, 263.—.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	Brussel	New York
19 Jan. 1920..	9.79	22.40	4.22½	0.95	22.32½	2.67 1/4
20 „ 1920..	9.85½	22.85	4.27½	0.95	22.57½	2.67 1/4
21 „ 1920..	9.82½	22.60	4.15	0.92½	22.42½	2.67 1/4
22 „ 1920..	9.64	21.67½	3.85	0.90	21.60	2.67 1/2
23 „ 1920..	9.52½	21.35	3.62½	0.85	21.37½	2.67 1/8
24 „ 1920..	9.60	21.65	3.30	0.80	—	—
Laagste d. w. 1)	9.52	21.25	3.15	0.75	21.20	2.66
Hoogste „ „ 1)	9.87	22.85	4.55	1.02½	22.75	2.67 1/4
17 Jan. 1920..	9.89½	22.92½	4.60	1.05	22.90	2.66 3/8
10 „ 1920..	10.01½	23.90	5.20	1.30	24.10	2.67 1/2
Muntpariteit	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave. 2) Notering van 16 Jan. 3) idem van 9 Jan.

Data	Stockholm	Kopenhagen	Christiania	Zwitserland	Spanje	Bataavia
19 Jan. 1920	55.20	46.50	51.80	47.75	50.50	101 3/4
20 „ 1920	55.25	46.50	50.80	47.75	50.50	101 1/4
21 „ 1920	55.20	46.60	51.—	47.85	50.70	101 1/4
22 „ 1920	54.50	45.40	49.40	47.70	50.50	101 1/4
23 „ 1920	54.25	44.50	49.20	47.70	50.40	101 1/4
24 „ 1920	53.90	44.80	49.—	47.70	50.25	101 1/4
L'ste d. w. 1)	53.90	44.40	48.75	47.60	50.—	101 1/4
H'ste „ „ 1)	55.50	47.30	51.90	48.—	50.90	101 1/4
17 Jan. 1920	55.65	47.50	52.30	47.85	50.85	101 1/4
10 „ 1920	56.75	49.—	53.50	47.35	50.90	101 1/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in fvs. p. \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in ct. p. gld.)
24 Jan. .. 1920	3.62.75	12.07	nom.	37 3/8
Laagste d. week	3.61.50	11.61	nom.	37 3/8
Hoogste „ „	3.68.87	12.07	nom.	37 3/8
17 Jan. .. 1920	3.69.50	11.62	nom.	37 3/8
10 „ .. 1920	3.74.50	11.12	nom.	37 3/8
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 1/8

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	10 Jan. 1919	17 Jan. 1920	19-24 Jan. Laagste Hoogste		24 Jan. 1920
Alexandrië ..	Piaat. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1) ..	d.p.gd.pes.	62 3/4	63 1/8	63 3/8	65 1/8	64 7/8
Calcutta ..	sh/d.p.rup.	2 4 1/4	2 4 1/16	2 3 15/16	2 4 1/4	2 4 1/8
Hongkong ..	id. p. \$	5 0 1/2	5	5 1/1	5 1/1	5 1 1/2
Lissabon ..	d.p.escudo	17	17 1/2	17	18	17 1/2
Madrid ..	Peset. p. £	19.63	19.49	19.35	19.70	19.43
*Montevideo ..	d.p.peso	67	67	67	67 3/4	68 1/2
Montreal ..	\$ per £	4.06 1/8	4.01 7/8	3.96	4.04	4.02
*R.d.Janeiro. .	d.p.milr.	17 15/16	17 13/16	17 13/16	17 7/8	17 7/8
Rome ..	Lires p. £	50.40	50.69	50.40	51.77	51.69
Shanghai ..	sh/d.p.tael	7/11	8 1/12	7/11	8/6	8 3/4
Singapore ..	id. p. \$	2 4 3/32	2 4 13/32	2 4 13/32	2 4 13/32	2 4 13/32
*Valparaiso ..	d.p.pap.p.	12 13/16	13 11/32	13 13/32	13 13/32	13 13/16
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/8	2/8 1/8	2/8	2/9	2/8 1/8

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

	Noteering te Londen	te New York
24 Jan. 1920	80 1/4	132 1/8
17 „ 1920	77 1/4	129 1/2
10 „ 1920	78 1/2 1)	135
3 „ 1920	76 5/8	130 1/2
25 Jan. 1919	48 7/16	101 1/8
26 Jan. 1918	43 1/2	87 1/8
20 Juli 1914	24 11/16	54 1/8

1) Notering van 9 Jan.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 24 Januari 1920.

Activa.		
Binnenl. Wis-	H.-bk. f156.901.518,10	f 218.708.021,54 1/2
sels, Prom.,	B.-bk. „ 1.321.167,49	
enz. in disc.	Ag.sch. „ 60.485.335,95 1/2	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef. ..	f 48.816.175,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—	48.816.175,—
Beleeningen	H.-bk. f103.944.363,54	f 204.476.784,91
incl. vrsch.	B.-bk. „ 13.336.194,98	
in rek.-crt.	Ag.sch. „ 87.196.226,39	
op onderp.	—	—
Op Effecten	f 203.971.784,91	—
Op Goederen en Spec. „	505.600,—	204.476.784,91
Voorschotten a. h. Rijk	—	14.099.044,47 1/2
Munt en Muntmateriaal	—	—
Munt, Goud	f 56.411.350,—	—
Muntmat., Goud ..	„ 575.471.640,94 1/2	—
	f 631.882.990,94 1/2	—
Munt, Zilver, enz. „	7.758.441,81	—
Muntmat., Zilver ..	—	639.641.432,75 1/2
Effecten	—	—
Bel. v. h. Res.fonds. ..	f 4.514.136,88	—
id. van 1/8 v. h. kapit. „	3.909.012,74 1/2	8.423.149,62 1/2
Geb. en Meub. der Bank	—	3.312.000,—
Diverse rekeningen	—	39.786.251,63 1/2
	—	f 1.177.262.859,94 1/2
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	5.000.000,—	—
Bankbiljetten in omloop	„ 1.017.486.750,—	—
Bankassigatiën in omloop	„ 1.783.982,08	—
Rek.-Cour. } Het Rijk f —	—	—
saldo's: } Anderen „ 115.882.471,79 1/2	—	115.882.471,79 1/2
Diverse rekeningen	—	17.109.656,07
	—	f 1.177.262.859,94 1/2

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
24 Jan. '20	5.579.909	1.978.278	256.409	826.141	25.400.000
14 " '20	5.579.404	1.978.278	261.332	840.232	25.600.000
7 " '20	5.579.159	1.978.278	264.540	862.205	25.850.000
81 Dec. '19	5.578.950	1.978.278	265.703	***	25.850.000
23 Jan. '19	5.499.318	2.037.108	317.296	1.084.663	19.450.000
24 Jan. '18	5.860.655	2.037.108	247.919	1.008.809	12.850.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
1.702.646	609.572	1.531.506	37.679.425	3.004.354	45.256	
1.705.008	613.966	1.531.917	37.900.605	3.310.241	47.420	
1.617.166	616.730	1.542.958	38.009.907	3.125.972	38.368	
1.654.804	621.875	1.493.680	37.660.543	3.270.513	93.667	
1.247.415	1.009.400	1.204.596	31.793.747	2.768.880	70.254	
893.839	1.129.787	1.207.617	23.162.634	2.835.178	60.018	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

Data als boven.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. partic.
15 Jan. '20	351.210	—	—	—	4.827.595	2.085.467
31 Dec. '19	353.055	84.955	480.000	455.139	4.763.802	2.216.665
24 " '19	350.652	84.955	480.000	426.548	4.712.818	2.242.856
18 " '19	349.610	84.955	480.000	426.883	4.695.708	2.142.639

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waarvan in het buitenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
26 Dec. '19	2.078.432	1.361.882	134.320	57.104	3.057.646
19 " '19	2.095.813	1.316.836	137.717	59.098	2.988.894
12 " '19	2.096.288	1.308.164	140.910	64.117	2.907.435
5 " '19	2.087.264	1.290.895	132.935	66.831	2.881.359
27 Dec. '18	2.090.274	1.372.322	5.829	55.945	2.685.244
28 Dec. '17	1.671.133	801.196	52.500	49.635	1.246.488

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waarvan Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circulatie
26 Dec. '19	2.780.090	2.779.570	87.339	43,6	44,8
19 " '19	2.561.378	2.751.148	87.049	45,6	46,8
12 " '19	2.680.967	2.769.951	87.002	44,7	46,0
5 " '19	2.622.327	2.681.820	86.973	45,0	46,4
27 Dec. '18	2.006.611	2.312.500	80.681	53,1	52,2
28 Dec. '17	956.072	1.771.037	70.442	63,1	64,3

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
19 Dec. '19	796	15.614.806	1.316.937	13.136.367	2.293.384
12 " '19	796	15.459.257	1.402.429	13.983.924	2.283.673
5 " '19	795	15.452.543	1.406.080	13.888.271	2.270.098
28 Nov. '19	794	13.481.453	1.414.779	13.827.879	2.287.964
20 Dec. '18	758	13.666.141	1.276.938	11.997.668	1.451.316

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 26 Januari 1920.

De catastrophale daling der internationale valuta's zet zich ononderbroken voort. Het zijn thans niet slechts Marken en Kronen, die een niveau aantoonen verre onder de goudpariteit in vreedstijden, doch Ponden en Francs hebben zich mede in den strijd gemengd en dagelijks bijna toonen de noteering een lager peil aan. De gansche wereld wordt hierdoor in onrust gebracht en noch vermaningen van verziende economen, noch memoranda, bevattende de namen van de hulpstukken en besten uit alle landen, hebben tot nu toe ook maar het uitzicht op een geringe verbetering geopend. Gansche landstreken worden op deze wijze tot de meest volstrekte en bitterste armoede gebracht, terwijl tegelijkertijd de hulpmiddelen, de meest directe hulpmiddelen tot herstel ontbreken. Want deze moeten in de eerste plaats gevonden worden in een zoo hoog mogelijk opgevoerde productie, waarmede dan althans een ruilmiddel wordt geschapen ter verkrijging van de meest onontbeerlijke levensbehoefte. Doch in de mijnwerkersgebieden in Duitschland staakt men en eischt men zonder eenige restrictie den nog nergens ter wereld bestaanden zes-urigen arbeidsdag, met in het vooruitzicht den eisch tot den vijf-urendag; ondanks de dringende vragen van arbeiders uit andere industrieën aan de mijnwerkers om den arbeid te hervatten, is men hiertoe nog niet overgegaan en toont men ook geenerlei geneigdheid hiertoe. De inzinking van de geheele maatschappij-constellatie wordt zodoende in de hand gewerkt.

En terwijl deze gevaren aan den horizon opdoemen, ver-toont de beurs te Berlijn een hausse-stemming, zooals nog nooit is waargenomen. Men heeft het woord „Catastrophen-hausse” hiervoor uitgevonden, doch het is de vraag, of deze omschrijving den tegenwoordigen toestand wel juist teekent. Hier toch weerspiegelt zich niet in de eerste plaats het verlangen om geld te verdienen door den aankoop van speculatieve fondsen (in welk geval een geweldige inzinking zou kunnen volgen), doch het is allereerst het verlangen om zich van zijn bezit aan Marken te ontdoen en het beschikbare kapitaal te beleggen in fabrieken, werkplaatsen, ondernemingen, in het kort, in alles, dat tegenover de gedeprecieerde valuta een hogere waarde heeft verkregen. Waar het er niet naar uitziet, dat de Marken-valuta binnen afzienbaren tijd een aanmerkelijk hooger stand zal kunnen bereiken, is het begrijpelijk, dat de opgaande beweging aan de Deutsche beurzen nog lang niet het hoogtepunt heeft bereikt. Integendeel werken Deutsche belangen zelf mede om de oorzaak van de beursstemming te doen handhaven. Van over de grenzen worden geweldige bedragen Roemeensche Lei en Poolsche Marken ingevoerd, waarvan de tegenwaarde in Deutsche Marken dan in het neutrale buitenland terecht komt en daar medehelpt de waardeering van het Deutsche betaalmiddel te doen verminderen. Het zijn dan ook reeds lang niet meer de z.g. „valuta-waarden”, die de meeste aandacht aan de beurs trekken, doch de belangstelling heeft zich op alle andere fondsen gericht, die slechts eenigermate een industrieel belang vertegenwoordigen en die mede geschikt zijn om door het buitenland te worden overgenomen. De hier ter plaatse reeds gereleveerde actie der Jurgens-fabrieken (aankoop van oliefabrieken in Duitschland), heeft nog eens te sterker de aandacht op deze mogelijkheid gevestigd. De zaken-omvang heeft aan de verschillende beurzen zich zoo geweldig uitgebreid, dat niet eens alle orders uitgevoerd kunnen worden. De beurs te Frankfurt is reeds op 23, 24 en 26 dezer gesloten gebleven; de depositokassen der Banken zijn slechts halve dagen voor het publiek geopend en toch duurt de stroom van aankoop-opdrachten voort.

Te Weenen is de toestand al niet veel anders. Zelfs zijn daar de koerssprongen nog van veel grooter beteekenis dan te Berlijn. Variaties op één enkel dag van 1000 en meer Kronen behooren niet tot de uitzonderingen. Ook hier zijn het dezelfde oorzaken. De Oostenrijksche Kroon valt voortdurend verder; de Devisen-Centrale is genoodzaakt de noteeringen voor buitenlandsche valuta iederen dag hooger te stellen, waarbij dan nog komt de omstandigheid, dat de aanvragers voor dergelijke valuta's steeds hooger bedragen verlangen, om zodoende het percentage hunner toewijzing grooter te doen zijn. De vraag naar buitenlandsche betaalmiddelen lijkt dus wel eens grooter, dan zij werkelijk is, doch alles werkt toch samen om de waardebevestiging van het inheemsche geld sterk te doen verminderen.

Op de beurzen in de landen der Entente is de stemming heel wat kalmer en gelijkmatiger geweest. De reactie in de waarde van de eigen betaalmiddelen heeft zich ook te Parijs en te Londen reeds ingezet, doch nog niet in

een zoo sterke mate, terwijl de nauwere verbinding met de Vereenigde Staten ook het hare er toe bijdraagt de pessimistische stemming eenigszins gematigder te doen zijn. Vooral te Londen was voor enkele soorten, met name voor petroleumwaarden, een goede vraag te constateeren. Rubbers prijshoudend, Zuid-Afrikaansche mijnwaarden bleven vast in verband met het goud-agio. Deze laatste omstandigheid oefende ook krachtigen invloed uit op de beurs te Parijs, waar vooral mijnwaarden in het centrum der belangstelling stonden. Het optreden van het nieuwe Fransche ministerie heeft nog geen invloed op de beurs uitgeoefend; voorloopig is dan ook geen ingrijpende politiek ten aanzien van de directe belastingen aangekondigd.

Te New York is de belangstelling ter beurze slechts matig geweest. De omzettingen zijn veel geringer geworden en de koersfluctuaties bewogen zich binnen zeer enge grenzen. De debatten in de financieele pers omtrent hulpverlening aan het „bankroete” Europa, in het eigenbelang der Vereenigde Staten, hebben niet nagelaten een zekere sombere stemming ter beurze wakker te roepen. Toch is de beoordeeling van de markt te Wallstreet vanhieruit zeer veel moeilijker geworden. Het telegrafisch verkeer is vrij slecht, zoodat vaak hier te lande geen, of slechts verminkte koersen arriveeren, waarbij dan nog de motiveering van het koersverloop uitblijft. Zoo heeft zich op enkele dagen in de achter ons liggende berichtperiode een dalende tendens, vooral in de waarden der International Mercantile Marine geopenbaard, waarvan de reden tot nu toe niet bekend is geworden. Inmiddels is voor deze fondsen weder een herstel ingetreden, hetgeen ook op de overige waarden een gunstigen invloed heeft gehad.

Te onzent is het verloop voor *staatsfondsen* zeer kalm gebleven. De inheemsche soorten waren, ondanks de ruime geldmarkt en de mededeelingen omtrent de grootere ontvangsten van de Rijks-schatkist, eerder aangeboden, zoodat een lichte reactie is ingetreden. Van de buitenlandsche soorten ontmoetten geen in het bijzonder bepaalde belangstelling; de animo voor Mexicaansche waarden b.v. is eenigszins bekoeld, nu gebleken is, dat de onderhandelingen te Londen betreffende de hervatting van de rentebetaling in het gunstigste geval nog wel geruimen tijd zullen moeten voortduren. Alleen Russische soorten waren vast gestemd in verband met de hervatting van den internationalen handel met de Russische verbruikscoöperaties.

	20 Jan.	23 Jan.	26 Jan.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch.	88	87 ¹⁵ / ₁₆	87 ⁹ / ₁₀	- 7/10
4 1/2 % „ „ „	1916	81 ¹ / ₄	81 ¹ / ₁₆	81 ³ / ₄ + 1/2
4 % „ „ „	1916	75 ¹⁵ / ₁₆	75	75 ³ / ₄ + 1 ¹ / ₁₆
3 1/2 % „ „ „	63 ³ / ₈	60 ³ / ₄	60 ¹ / ₄	- 3 ¹ / ₈
3 % „ „ „	54 ¹ / ₂	51 ³ / ₈	51 ¹ / ₁₆	- 3 ⁷ / ₁₆
2 1/2 % Cert. N. W. S.	47	45 ¹ / ₂	44 ³ / ₄	- 2 ¹ / ₄
5 % Oost-Indië 1915	90 ¹ / ₂	90 ³ / ₈	90 ³ / ₈	- 1/8
4 % Hongarije Goud	9 ¹⁵ / ₁₆	10	9 ¹⁵ / ₁₆	- 3/4
4 % Oostenr. Kronenrente	6 ³ / ₁₆	6 ³ / ₈	5 ⁷ / ₁₆	- 4 ³ / ₈
5 % Rusland 1906	18 ¹ / ₈	12	13 ³ / ₄	- 2
4 1/2 % Iwagorod Dombro	11 ⁷ / ₁₆	11 ⁷ / ₁₆	11 ⁷ / ₁₆	- 2
4 % Rusland Cons. 1880	13 ¹⁵ / ₁₆	12 ¹ / ₄	11 ¹⁵ / ₁₆	- 1 ³ / ₈
4 % Rusl. bij Hope & Co.	14 ³ / ₈	13 ³ / ₄	13	- 1 ³ / ₈
4 % Servië 1895	21	21	21	- 1
4 1/2 % China Goud 1898	58 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂	- 1
4 % Japan 1899	55 ¹ / ₄	55 ¹ / ₄	55 ¹ / ₄	- 1
4 % Argentinië Buitenl.	50	50	50	- 1
5 % Brazilië 1895	50	50	50	- 1
5 % „ „ 1913	51 ³ / ₄	—	—	—

De locale afdelingen hebben een zeer onregelmatig beeld vertoond. In de eerste plaats waren *scheepvaartwaarden* ongeanimeerd gestemd, als gevolg van de mededeelingen uit de arbeidersorganisaties, waaruit blijkt, dat een conflict in de Rotterdamse en Amsterdamsche havens niet tot de onmogelijkheid behoort, al is nog een tijd opengelaten, die tot onderhandelingen zou kunnen leiden. De stemming was dan ook meer lusteloos dan ongeanimeerd; verkooporders drukten de markt niet in beteekenende mate, doch de koopdrachten waren niet zoodanig, dat het koerspeil belangrijk kon worden gesteund.

	20 Jan.	23 Jan.	26 Jan.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	458	458 ¹ / ₂	452 ¹ / ₂	- 5 ¹ / ₂
„ „ „ gem.eig.	445 ¹ / ₄	444 ³ / ₄	438 ¹ / ₂	- 7
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	279	279	279	- 1
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	173 ¹ / ₂	173 ¹ / ₂	173 ¹ / ₂	- 1
Hollandsche Stoomboot-Mij.	235	230 ¹ / ₂	228 ¹ / ₂	- 6 ¹ / ₂
Java-China-Japan-Lijn	321	326	325	+ 4

	20 Jan.	23 Jan.	26 Jan.	Rijzing of daling.
Kon. Hollandsche Lloyd	176 ³ / ₄	176	173	- 3 ³ / ₄
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	232 ³ / ₄	231 ¹ / ₂	226 ¹ / ₂	- 6 ¹ / ₄
Kon. Paketvaart-Mij.	238 ¹ / ₄	240	238 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₄
Maatschappij Zeevaart	320 ¹ / ₄	320 ¹ / ₄	325	+ 4 ¹ / ₂
Nederl. Scheepvaart-Unie	290 ¹ / ₂	288 ¹ / ₂	283 ³ / ₄	- 6 ³ / ₄
Nievelt Goudriaan	565	565	565	- 1
Rotterdamse Lloyd	293 ¹ / ₂	294 ³ / ₄	290	- 3 ¹ / ₂
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	325	325	325	- 1
„ „ „Nederland”	350	354 ¹ / ₄	350	- 1
„ „ „Noordzee”	141 ¹ / ₄	141	140	- 1 ¹ / ₄
„ „ „Oostzee”	320	320	320	- 1

De *suikermarkt* daarentegen was op sommige dagen bepaald opgewekt te noemen. Volgens uit Indië ontvangen berichten is oogst 1920 thans geheel uitverkocht, terwijl het restant aanmerkelijk hooger prijzen dan de door de V.J.S.P. vastgestelde noteeringen heeft opgebracht. De aandacht is hierdoor opnieuw op de door de suikerondernemingen gemaakte winsten gevallen; de algemeen pessimistische opvattingen echter, voornamelijk ontstaan uit de beweging op de valuta-markt, heeft de onderscheiden suikerfondsen niet in die mate van een koersavance doen profiteeren, als anders vermoedelijk het geval zou zijn geweest. Zelfs viel tegen het slot der berichtperiode een inzinking te constateeren.

Indische bankaandelen waren vrijwel onveranderd; alleen aandelen Koloniale Bank bleven eenigszins aangeboden.

Tabakswaarden konden hun gedeprimeerde houding nog niet prijsgeven. De resultaten van de jongste veilingen waren dan ook van dien aard, dat eventuele koopers nog niet opgewekt konden worden, thans hun orders in de markt te plaatsen. Aan den anderen kant deed zich echter een verdere daling niet voor, wijl de ongunstige veilingresultaten voor het grootste gedeelte wel waren verwacht en derhalve in de koersen reeds waren verdisconteerd.

Rubbers hielden zich beter van toon; vooral de niet in de Rubberrubriek genoteerde aandelen Serdang Cultuur Maatschappij mochten zich in goede belangstelling verheugen in verband met gunstige tusschentijdsche bedrijfsresultaten.

De *petroleumafdeeling* heeft zich gespiegeld aan de houding van het buitenland; vooral de beurs te Londen gaf voor aandelen Koninklijke Petroleum Mij. de richting aan. Meestentijds was deze opgaand, hoewel toch ook op enkele dagen een scherpe reactie viel waar te nemen. In den loop der volgende maand zal door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam een vergadering worden gehouden, waar het voorstel tot het instellen van een termijnhandel voor aandelen Koninklijke Petroleum in behandeling zal worden gebracht. Het is waarschijnlijk, dat een doorvoeren van dit plan nog grooter activiteit in het fonds zal ontwikkelen; inmiddels kan een vrij sterke oppositie worden verwacht.

	20 Jan.	23 Jan.	26 Jan.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	189	189	189	- 1
Ned.Handel-Mij.cert.v.aand.	222 ¹ / ₂	223 ⁷ / ₈	221 ¹ / ₄	- 1 ¹ / ₄
Rotterd. Bankvereeniging	145	144 ³ / ₄	144 ³ / ₄	- 1/4
Amst. Superfosfaatfabriek.	134 ¹ / ₂	134 ¹ / ₂	134 ¹ / ₂	- 1
Van Berkel's Patent	133	133	134 ³ / ₄	+ 1 ³ / ₄
Insulinede Oliefabriek	231	230 ¹ / ₂	230	- 1
Jurgens' Ver. Fabr. pr.aand.	97 ³ / ₄	99 ⁹ / ₁₆	97 ¹ / ₄	- 1/2
Ned. Scheepsbouw-Mij.	140	140	140	- 1
Philips' Gloeilampenfabriek	870	878 ¹ / ₂	878 ¹ / ₂	+ 8 ¹ / ₂
R. S. Stokvis & Zonen	575	573	572	- 3
Vereenigde Blikfabrieken	134 ⁷ / ₈	134	133 ⁷ / ₈	- 1
Compania Mercantil Argent.	249	250	243	- 6
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	287	285 ¹ / ₂	281	- 6
Handelsver. Amsterdam	638 ¹ / ₂	641 ³ / ₄	634	- 4 ¹ / ₂
Holl. Transatl. Handelsver.	106 ³ / ₄	100 ³ / ₄	100 ³ / ₄	- 6
Linde Teves & Stokvis	191 ¹ / ₂	192	190	- 1 ¹ / ₂
VanNierop&Co's Handel-Mij	190	188	188 ³ / ₄	- 1 ¹ / ₄
Tels & Co's Handel-Mij	138 ¹ / ₂	138	136	- 2 ¹ / ₂
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	282	280 ¹ / ₂	274 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
Kon. Petroleum-Mij.	857 ¹ / ₂	841 ³ / ₄	835 ¹ / ₂	- 22
Orion Petroleum-Mij.	62 ¹ / ₂	62	60	- 2 ¹ / ₂
Steaua Romana Petr.-Mij.	132	132	121 ¹ / ₂	- 10 ¹ / ₂
Amsterdam-Rubber-Mij.	250 ¹ / ₂	247	241	- 9 ¹ / ₂
Nederl.-Rubber-Mij.	119	119	118	- 1
Oost-Java-Rubber-Mij.	325 ³ / ₄	323	320	- 5 ¹ / ₄
Deli-Maatschappij	419 ¹ / ₂	420	416	- 3 ¹ / ₂
Medan-Tabak-Maatschappij	210	208 ¹ / ₈	208 ¹ / ₈	- 1 ⁷ / ₈
Senembah-Maatschappij	415 ¹ / ₂	415 ¹ / ₂	410	- 5 ¹ / ₂

De *Amerikaansche markt* was alleen belangrijk door den uitgebreiden handel, die zich in aandelen Marine ontwikkelde. Overigens was hier geen interesse te constateeren.

	20 Jan.	23 Jan.	26 Jan.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry ..	144 ³ / ₈	143 ¹ / ₈	143 ¹ / ₄	— 1 ¹ / ₈
Anaconda Copper	134	134	133 ¹⁵ / ₁₆	— 1 ¹ / ₁₆
Un. States Steel Corp.	111 ³ / ₈	111 ¹ / ₄	110 ¹ / ₄	— 1 ¹ / ₈
Atchison Topeka	90	88 ¹ / ₂	88 ¹ / ₂	— 1 ¹ / ₂
Southern Pacific	106 ³ / ₈	106 ¹ / ₂	103 ³ / ₈	— 3
Union Pacific	128 ³ / ₈	129	128 ¹ / ₄	— 3 ¹ / ₈
Int.Merc.Marine afgest.....)	46 ¹ / ₈	43 ³ / ₄	44 ¹ / ₈	— 2
„ „ „ „ prefs.	164 ⁷ / ₈	161 ¹ / ₄	162 ¹ / ₂	— 2 ³ / ₈

De geldmarkt bleef ruim en kalm; prolongatie 3¹/₂ à 3¹/₄ pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

27 Januari 1920.

Het weder in West-Europa is in de afgelopen week eindelijk verbeterd. Behalve waar schade is aangebracht door overstromingen wordt er over de te velde staande gewassen over het algemeen niet geklaagd. Wegens den zachten winter heeft de groei echter zoo snellen voortgang gemaakt, dat ingeval van vorst schade zeer waarschijnlijk zou zijn. Ook hoort men veel klagen over onkruid. Uit de Vereenigde Staten komen nog steeds berichten over insectenschade aan de wintertarwe. Van zomertarwe verwacht men er een geringeren uitzaai dan bij de sterke vermindering van de met wintertarwe bezaaide oppervlakte wel gewenscht zou zijn. Als reden daarvan wordt de onvoldoende voorraad van zomertarwe voor zaaidoeleinden opgegeven. Britsch-Indië meldt weder regen en goede oogstvooruitzichten. Op enkele plaatsen begint daar de oogst in Februari, doch hoofdzakelijk vindt deze eerst in Maart en April plaats. Vóór April kunnen dus nog geene verschepingen van Britsch-Indië worden verwacht. Intusschen is in de voornaamste districten nog regen geweest. Uit Argentinië wordt bevestigd, dat ondanks den in den laatsten tijd gevallen regen de oogst van lijnzaad en tarwe zeer ruim is, doch dat wegens gebrek aan arbeidskrachten de aanvoeren niet steeds voldoende zijn voor de verschepingsvraag. In den laatsten tijd komt hierin echter eenige verbetering. Haver schijnt de eenige graansoort te zijn die in Argentinië werkelijk van den regen geleden heeft en de voor uitvoer beschikbare hoeveelheid is dan ook voor dit artikel niet buitengewoon groot. Daar echter maïs in overvloed aanwezig is en de weiden er goed voortstaan, zal waarschijnlijk het haververbruik in Argentinië minder zijn dan in andere jaren het geval is geweest. In Noord-Amerika is de havervoorraad kleiner dan in het vorige jaar om dezen tijd, doch ongeveer evengroot als in de jaren vóór den oorlog. Verschepingen van haver naar het Europeesche continent zijn zoowel van Noord-Amerika als van Argentinië den laatsten tijd groot geweest en de nu beschikbaar wordende hoeveelheden zijn

meer dan voldoende om de vraag te bevredigen. Ook in Engeland, speciaal in Liverpool, zijn groote voorraden. In het Londensch district is dit echter niet het geval en daarheen zijn dan ook in de laatste dagen weder flinke zaken zoowel van Noord-Amerika als van Argentinië tot stand gekomen. In beide landen blijven de prijzen zich vrijwel onveranderd handhaven. In de Vereenigde Staten werken nog steeds geregelde aankopen der Fransche regering daartoe mede.

De verschepingen van tarwe naar Europa blijven bij voortdurend ruim en zullen dat, nu de nieuwe Argentijnsche oogst beschikbaar wordt, zeker nog langen tijd blijven. Ook de verschepingen van maïs zijn nog steeds groot en Argentinië blijft vrijwel de eenige verschepers van betekenis. De prijs is daar in de afgelopen week iets verhoogd. Wel worden nu ook van Noord-Amerika kleine hoeveelheden verscheppt, doch eigenlijk bestaat slechts in Engeland voor Noord-Amerikaansche maïs vraag en dan nog alleen voor de branderij, die daarvoor zeer hooge prijzen betaalt. De markt te Chicago was vast en sluit omstreeks 6 cent hooger dan aan het begin der week. Ook in Noord-Amerikaansche gerst zijn naar Engeland weder, na lange rustpoos, eenige zaken tot stand gekomen. De ongunstige stand der valuta had zaken geruimen tijd onmogelijk gemaakt, doch lagere prijzen in Amerika en hogere in Engeland hebben koopers en verkoopers weder tot elkaar doen komen. Tot de tot stand gekomen zaken behooren ook enkele in nieuwe Californische brouwergerst. De markt voor lijnzaad vertoonde in de afgelopen week weder vrij belangrijke schommelingen tengevolge van verandering in weersgesteldheid, aanvoeren en vraag van Noord-Amerika en Europa, doch het slot vertoonde weinig afwijking van het begin der week. In Engeland bestond wegens de onzekerheid van den afzet der producten en wegens de onregelmatige Argentijnsche markten weinig kooplust.

De vrachtenmarkt blijft zeer vast en belangrijk hogere cijfers worden speciaal van Argentinië naar Europa betaald. De Engelsche regering, die zooveel booten voor den aanvoer van tarwe en maïs aanwijst, heeft die beweging gevolgd en de vracht, die zij daarvoor betaalt, zeer belangrijk verhoogd. Er is sprake van, dat zij hare bemoeiingen met de voorziening van Engeland met maïs spoedig zal staken.

In Engeland vleit men zich sedert de verandering der Engelsche politiek tegenover Rusland weder met de hoop op spoedige verscheping van Russische tarwe en gerst. Wij blijven nog steeds betwijfelen of in de naaste toekomst van zulke verschepingen sprake zal kunnen zijn. Ook uit Roemenië hoort men nog steeds, dat er zeer weinig kans zal bestaan op verscheping van tarwe in 1920. Voor maïs schijnt daarop meer kans te zijn, doch vóór den zomer zal Roemenië ook van dit artikel zeer waarschijnlijk geen export kunnen bewerkstelligen.

Nederland. In de afgelopen week vertoonde de

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Jan.	Maïs Jan.	Haver Jan.	Tarwe Febr.	Maïs Febr.	Lijnzaad Febr.
24 Jan. '20	226	145	83 ¹ / ₄ ³⁾	13,65	6,35	22,20
17 „ '20	226	137 ¹ / ₂	82 ¹ / ₈ ³⁾	13,60	6,40	21,85
24 Jan. '19	226	123 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂	10,60	4,90	18,00 ⁴⁾
24 Jan. '18	226	127 ⁷ / ₈	81 ⁵ / ₈	12,90	7,45	19,25
24 Jan. '17	184 ³ / ₄ ⁴⁾	102 ¹ / ₈ ³⁾	58 ¹ / ₄ ³⁾	14,10	10,65	24,15
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 ³ / ₈ ²⁾	36 ¹ / ₈ ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Mei. ⁴⁾ per Maart.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	26 Jan. 1920	19 Jan. 1920	26 Jan. 1919
Tarwe	—	—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	—	—	—
Maïs (La Plata)	350,—	340,—	—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²⁾	440,—	440,—	—
Haver (38 lb. white cl.) .. ³⁾	21,—	22,—	—
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ⁴⁾	237,50	250,—	—
Lijnzaad (La Plata) ⁵⁾	825,—	830,—	—

¹⁾ p. 2400 K.G. ²⁾ p. 2100 K.G. ³⁾ p. 2000 K.G. ⁴⁾ per 100 K.G. ⁵⁾ p. 1000 K.G. ⁶⁾ p. 1960 K.G.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	19-24 Jan. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Ooreenk. tjdoak 1919	19-24 Jan. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Ooreenk. tjdoak 1919	1920	1919
Tarwe	11.896	31.285	73.867	ca. 5.000	5.000	—	36.285	73.867
Rogge	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekweit	215	1.634	—	—	—	—	1.634	—
Maïs	30	17.313	9.392	—	6.043	—	23.356	9.392
Gerst	—	—	16.838	—	—	—	—	16.838
Haver	2.023	9.003	—	—	—	—	9.003	—
Lijnzaad	963	2.522	—	—	—	—	2.522	—
Lijnkoek	4.103	11.912	—	—	—	—	11.912	—
Tarwemeel	1.100	1.200	18.263	—	—	5.800	1.200	24.063
Andere meelsoorten	50	3.161	6.082	—	—	—	3.161	6.082

graanhandel weder eene iets levendiger stemming voor maïs en in dit artikel kwamen vrij veel zaken tot stand. De prijzen waren echter lager, vooral voor latere verschepingen. In de maïsveiling, welke gisteren de regeering hield, werden ditmaal slechts 1500 tons aangeboden, die tot sterk verhoogde prijzen zijn verkocht. Daartoe heeft medegewerkt, dat nog veel maïs per Januari-levering moest worden geleverd, waarvoor geen voldoende voorraden meer bestonden. De hooge veilingprijs veroorzaakte eene vastere stemming en enkele zaken kwamen tot verhoogden prijs tot stand. Toen daarna echter de regeering eene nieuwe veiling van 3900 ton voor Donderdag aankondigde en bovendien de gewone consumptievraag zeer tegenviel, verdween alle vastheid en verviel de markt weder in eene zeer lustelooze houding. Voor haver blijft weinig kooplust bestaan en ook voor lijnkoeken verbeteren de prijzen niet. De waarde daarvan is nu ongeveer f 23,50 per 100 K.G. en de Amerikaansche lijnkoeken, welke de regeering gisteren in veiling bracht, zijn door haar opgehouden, toen geen hooger bod dan f 23 te verkrijgen was.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 7 Januari 1920.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn weer sterk gestegen en de verhooging in Liverpool op den laatsten dag van het vorig jaar bedroeg zelfs 128 punten, hoofdzakelijk door de goede vraag van de industrie. In verband met de moeilijkheden in den geldhandel heeft sedert een kleine reactie plaats gevonden, terwijl het aantal geginde balen tot 1 Januari j.l. op 10.040.000 balen werd geschat. In Egyptische katoen zijn goede zaken gedaan tegen stijgende prijzen en zijn ook voor Amerika groote hoeveelheden gekocht.

Garens van Amerikaansche katoen zijn weer in prijs gestegen, terwijl de vraag steeds voortduurt en de productiekosten ook geregeld blijven toenemen. Er is zeer veel verschil tusschen de noteeringen der Spinners onderling, daar zulks verband houdt met de orders, die deze geboekt hebben, zoodat het verschil tusschen dezelfde nummers dikwijls 6 d. à 1 sh. per lb. bedraagt. Terwijl de vraag voor binnenlandsch gebruik zeer levendig blijft, is die voor export wat minder, hoofdzakelijk door de ongunstige transportomstandigheden. Egyptische garens blijven steeds stijgen en zijn 60er Egyptian in 4 weken ongeveer 20 d. gestegen, terwijl nog hogere prijzen verwacht worden.

De doekprijzen blijven nog steeds stijgen, daar de vraag het aanbod verre overtreft en verkoopers gemakkelijk hunne volle vraagprijzen kunnen bedingen. Er komen nog steeds aanvragen aan de markt speciaal van Engelsch-Indië en hoewel het tegenwoordig prijsniveau zeker gevaarlijk hoog is, worden er nog steeds nieuwe orders geboekt.

Manchester, d.d. 14 Januari 1920.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn, na een aanvankelijke stijging in het begin der week, nu wat lager en de geheele toon van de markt is nu bepaald kalmer. De vraag van den handel is wat minder, terwijl ook de financieele moeilijkheden de speculatie niet aanmoedigen. Men verneemt, dat de voorbereidingen van den nieuwen oogst zeer belangrijk zullen zijn, terwijl ook de algemeene kolenschaarschte en arbeidersmoeilijkheden niet gunstig op de vraag werken. Het Census-bureau van Vrijdag j.l. geeft een geginde hoeveelheid tot 31 December aan van 10.017.000 balen tegen 10.774.000 balen verleden jaar, doch had weinig invloed op de markt. Neill Bros vestigen in hun jongste circulaire de aandacht op de groote hoeveelheden katoen, die in Texas ongeplukt zijn gebleven met het slechte weer der beide laatste maanden en zeggen, dat de geginde hoeveelheid in dien staat bijna gelijk is aan verleden jaar. Zij vermelden verder, dat de hoeveelheid langstapelige katoen die in de fabrieken van autobanden wordt gebruikt, steeds toeneemt en dat men deze hoeveelheid thans wel op een half miljoen balen per jaar mag schatten. Egyptische katoen, die in groote hoeveelheden door Amerika wordt gekocht, blijft sterk in prijs stijgen en heeft thans een peil bereikt dat met elke berekening spot.

Egyptische garens zijn tusschen tien pence en een shilling gestegen per pond, doch de meeste spinners weigeren te noteeren. Zelfs bij de tegenwoordige prijzen is er voldoende vraag. Amerikaansche garens voor binnenlandsch gebruik worden nog gevraagd en spinners verhoogden hunne noteeringen, niettegenstaande de lagere katoenprijzen, speciaal voor kettigarens en voor de fijnere inslagarens boven no. 50. Bundelgarens worden nog geregeld voor Indië verkocht, speciaal voor Bombay. De vraag van het vaste land is verminderd, hoofdzakelijk door de ongunstige wisselkoersen.

De doekmarkt wordt dagelijks sterker. De stijging deze week heeft het meest betrekking op de fijnere kwaliteiten, waarvoor Egyptische garens worden gebruikt en zijn prijzen daarvan wel gevaarlijk hoog geworden. Er is nog steeds voldoende vraag voor alle soorten goederen en er zouden zeker nog meer orders worden afgesloten als de meeste verkoopers maar minder terughoudend waren, ook in verband met de groote hoeveelheden, die zij reeds geboekt hebben.

7 Jan. 14 Jan. 7 Jan. 14 Jan.
Liverpoolnoteeringen (loco) T.T. op Indië . . . 2/4 1/8 2/4 1/8
F.G.F. Sakellaridis 57,50 68,00 T.T. op Hongkong 4/11 1/2 5/1
G.F. No. 1 Oomra 19,80 19,10 T.T. op Shanghai 7/0 7/0

Noteeringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	26 Jan. '20	19 Jan. '20	12 Jan. '20	27 Jan. '19	26 Jan. '18
New York voor Middling ..	39,15 c	39,25 c	39,25 c	25,95 c	31,60 c
New Orleans voor Middling	40,— c	40,25 c	41,— c	27,— c	30,87 c
Liverpool voor Middling . . .	28,78 d	29,53 d	29,65 d	18,40 d ¹⁾	23,89 d ²⁾

¹⁾ Good Middling Texas.

²⁾ 25 Januari 1918 Good Middling.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '19 tot 23 Jan. '20	Overeenkomstige perioden	
		1918—1919	1917—1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	4577	3343	4006
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	3585	1181	1426
" " 't Vasteland.		933	745
" " Japan etc..		225	136

Voorraden in duizendtallen	23 Jan. '20	24 Jan. '19	25 Jan. '18
Amerik. havens.....	1425	1409	1406
Binnenland.....	1249	1410	1226
New York	?	94	137
New Orleans	?	438	417
Liverpool	925 ¹⁾	416	416

¹⁾ 24 Januari 1920.

SUIKER.

Het feit, dat in Oost-Pruisen, en zelfs ook in Midden-Duitschland nog groote kwantiteiten bieten niet binnengehaald zijn, geeft F. O. Licht aanleiding het cijfer der voorloopige raming van de ruwzuikeropbrengst te stellen op 740.000 tons.

In Frankrijk heeft de oogst tot einde December 1919 bedragen 146.800 tons tegen 103.100 tons in 1918.

De zichtbare voorraden zijn volgens F. O. Licht:

	1919	1918	1917
Duitschland 1 Sept. . .	217.798	290.278	322.991 tons
Oostenrijk 1 " . . .	230.000*	200.000*	250.000* "
Frankrijk 1 " . . .	7.891	10.416	26.680 "
Nederland 15 Dec. . .	75.137	52.744	123.206 "
België 1 Sept. . . .	28.000	42.000	51.000 "
Engeland 1 Jan. '20 . .	325.028	396.694	214.723 "
Totaal Europa	883.854	992.132	988.600 tons
V. S. v. N. A. 24 Dec. . .	20.544	11.387	5.949 "
Cubahavens 22 " . . .	41.508	22.699	34.084 "

Totaal 945.906 1.026.218 1.028.633 tons

* Raming.

Op Java was de markt opgewonden. De Vereenigde Producenten verkochten nog belangrijke kwantiteiten o.a. 50.000 tons aan de Royal Commission tot de laatste prijzen en verhoogden deze daarna tot f 37.— voor Superieur, f 34.— voor No. 16 en hooger en f 33 1/2 voor Muscovados, waartoe alleen nog restantooigsten verkocht werden. Thans is bijna de geheele oogst verkocht en hebben de Producenten zich voor het oogenblik geheel van de markt teruggetrokken. Voor partijen Superieur uit de tweede hand werden de volgende hooge prijzen betaald: f 42 1/2 voor Juni-levering, f 41.— voor Juli- en f 40 1/2 voor Aug.-levering eerste kosten, met verdere vraag op deze basis. De houders zijn hoofdzakelijk Japansche en Chineesche speculanten. De af-

schepingen in December bedroegen 150.000 tons tegen 141.000 tons verleden jaar, hetgeen het totaal der uitvoeren in 1919 brengt op 1.810.000 tons tegen 1.416.000 tons in 1918.

In Amerika blijft de positie onveranderd vast.

Cuba-statistiek:	1920	1919	1918
Ontv. der week tot 17 Jan.	144.000	58.612	103.060 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919	409.000	219.000	273.000 "
Werkende fabrieken.....	169	152	176

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen						New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java fob. per			Amer. Granulated c&f.		
			Jan./Febr.	Aug.-Oct.	Jan.	Febr.		
23 Jan. '20	f —	72/-	84/-	86/-	68/-	72/9	—	13,04
16 " '20	" —	72/-	79/-	80/-	—	72/8	66/4	13,04
23 Jan. '19	" —	64/9	—	21/9	—	—	—	7,28
23 Jan. '18	" —	53/9	15/9	15/9	—	—	—	—
21 Juli '14	" 11 ¹³ / ₃₂	18/-	—	—	—	—	—	3,26

WOL IN 1919.

(Jaarverslag van Gebr. van der Vies, Wolmakelaars te Amsterdam.)

Gedurende de eerste maanden van dit jaar hebben de zaken een zeer kalm verloop gehad. Grote aanvoren bleven nog uit en de Nederlandsche fabrikanten namen over het algemeen eene afwachtende houding aan. Langzamerhand kwam hierin echter verbetering, doordat de aanvoer en vraag naar wol grooter werd. Er werden vrij belangrijke zaken afgesloten, terwijl ook het buitenland zich weer voor het artikel begon te interesseeren.

De eerste publieke veiling van dit jaar vond plaats op 28 Mei. Zij mocht van de zijde van Nederlandsche fabrikanten eene groote belangstelling ondervinden, zoodat bijna alles tegen bevredigende prijzen werd verkocht.

Bij de tweede veiling, welke gehouden werd op 24 Juni, toonden de koopers zich over het algemeen meer terughoudend. Men reflecteerde bijna uitsluitend op de aangeboden Kaapwollen, welke tijdens en kort na de veiling dan ook allen verkocht werden. Nog werden bij deze veiling voor het eerst partijtjes Nederlandsche scheerwol aangeboden, van de „Vereeniging tot verbetering van den wolhandel in N.-H. te Alkmaar". Dit bleek een succes te zijn. Deze wollen werden tot zeer goede prijzen afgedaan.

Bij de derde veiling d.d. 1 Augustus bleven de prijzen voor Zuid-Amerikaansche en Nederlandsche wollen vrij vast. In deze veiling traden voor het eerst wederom buitenlanders als koper op.

Onze vierde en laatste veiling van 31 October bracht een goede keuze van Merinos- en Crossbreds wollen, zoowel Zuid-Amerikaansche als Kaapsche soorten werden aangeboden. Hoewel bij deze veiling voornamelijk het buitenland als koper optrad, werden er toch ook enkele flinke partijen voor Nederlandsche rekening opgenomen.

Einde September tot midden October werden te Amsterdam dagelijks — bijna uitsluitend voor buitenlandsche rekening — belangrijke onderhandsche zaken afgesloten. Langzamerhand verminderde echter de omzet, tengevolge der abnormale valuta dalingen.

De voornaamste aanvoren van wol kwamen in 1919 uit Zuid-Amerika. Door de Koninklijke Hollandsche Lloyd werden dit jaar totaal 12.267 balen aangevoerd, bestemd zoowel voor doorvoer, voor directe consumptie als voor onze markt. Wij verwachten dat de omzet in 1920 vrij belangrijk zal worden en er geregeld veilingen zullen worden gehouden.

Wij meenen nog eens speciaal de aandacht te moeten vestigen op de wollen van de „Vereeniging tot verbetering van den wolhandel in N.-H. te Alkmaar". De goede sorteering en nauwkeurige verpakking gaven redenen tot tevredenheid en daardoor aanleiding tot flinke vraag. Gedurende het a.s. seizoen zal deze Vereeniging vermoedelijk belangrijke partijen Nederlandsche scheerwol bij de veilingen aanbieden en wij verwachten stellig dat er te Amsterdam voor deze wol veel vraag zal zijn.

RUBBER.

De rubbermarkt had een kalm verloop in de afgelopen week, ofschoon prijzen zich ten volle kunnen handhaven. De prijs voor standaard-crêpe loco onderging geen noemenswaardige verandering. De markt opende op ca. 2/8 1/4, waarop deze ook sloot na in den loop der week iets lager te zijn geweest.

In Nederland willen importeurs zich nog niet aanpassen aan den in Londen sedert eenigen tijd genoteerden lageren prijs, wat tegen den voortdurend dalenden pondenkoers een steeds lageren prijs van het product in guldens beteekent. Over het algemeen houdt men op hoogere prijzen, zoodat weinig of geen zaken tot stand komen.

De markt sluit op de volgende noteeringen:

		einde vorige week
Prima Crêpe loco	2/8 1/4	2/8 1/4
Smoked Sheets loco	2/8 1/4	2/8 1/4
Prima Crêpe April/Juni	2/9	2/9 1/4
" " Juli/December ..	2/9 1/4	2/9 1/2
Hard cure fine Para	2/7 1/4	2/7 1/4

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
24 Jan. 1920	323.000	11.225	1.325.000	15.300	17 7/8
17 " 1920	301.000	11.450	1.384.000	15.300	17 25/32
10 " 1920	349.000	11.450	1.393.000	15.000	17 27/32
24 Jan. 1919	765.000	9.600	5.220.000	12.700	12 31/32

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 full	Afgelopen week	Sedert 1 full
24 Jan. 1920....	51.000	1.520.000	68.000	3.169.000
24 Jan. 1919 ...	19.000	1.096.000	96.000	4.905.000

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

In de buitenlandsche huidenmarkt is geen noemenswaardige verandering gekomen. De Centrale Rijken zien zich grootendeels genoodzaakt terug te trekken, wegens de vernieuwde scherpe daling der valuta. Noord-Amerika en Engeland blijven zich interesseeren voor de nieuwe slachtingen op basis van 27 1/4 d. c.i.f. Liverpool, inschepingsgewicht. Op de Continentale markten geen verandering.

Inlandsche huiden: afgedaan 21.000 huiden der Amsterdamsche- en Rotterdamsche huidenclubs. Voor handelaars-huiden weinig belangstelling.

Kalfsvellen onveranderd vast in prijs.

Looistoffen loco quebracho noteert f 58,—.

Rotterdam, 24 Januari 1920.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
23 Jan. 1920..	nom.	115.2/6	387.7/6	46.12/6	58.5/-
16 " 1920..	nom.	117.17/6	376.7/6	47.7/6	58.15/-
20 Jan. 1919..	nom.	93.10/-	251.-/-	32.10/-	57.-/-
18 Jan. 1918..	nom.	110.-/-	289.-/-	30.10/-	52.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

1) Noteering van 17 Januari 1919.

VERKEERSWEZEN.

RIJNVAART.

Week van 19 tot 26 Januari 1920.

Gedurende de afgelopen week was de toestand op den Rijn door den aanhoudenden was van het water onveranderd. Eerst tegen het einde der week begon het water te vallen en werd Donderdag de vaart van Duisburg naar Nederland hervat, terwijl er Zaterdag van Duisburg naar den Bovenrijn werd aangemaakt.

Van Rotterdam naar de Ruhrhavens lag de scheepvaart ook stil tot gepasseerden Zaterdag; door de geringe aanvoren van overzee werd weinig bevracht.

De huren stonden 4 cents per ton per dag. Sleeploonen werden Vrijdag genoteerd met 100 % boven het 200-cents-tarief.

Cauber Pegel wees einde der week nog ca. 6 Meter aan.